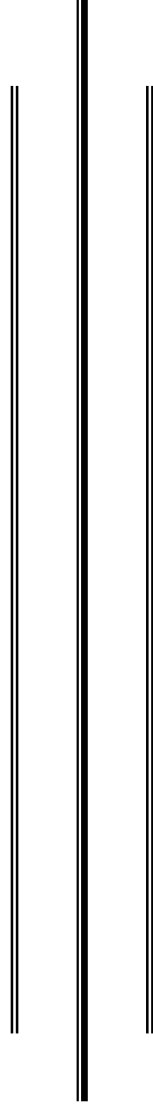

.....बचत तथा ऋण सहकारी संस्था लि.
को

विनियम
२०७६

..... बचत तथा ऋण सहकारी संस्था लिमिटेडको

विनियम, २०७६

..... बचत तथा ऋण सहकारी संस्था लि. संचालन गर्न वनेको विनियम

प्रस्तावना

अन्तर्राष्ट्रिय सहकारीका मूल्य मान्यता र सिद्धान्तहरूका आधारमा सदस्यहरूमा छरिएर रहेको श्रोत र साधनलाई एकीकृत गरी सदस्यहरूका निर्वाचित प्रतिनिधिद्वारा संचालित एवं प्रजातान्त्रिक पद्धतिबाट नियन्त्रित सहकारी संस्थाको माध्यमद्वारा हामी प्रत्येक सदस्यहरूको आर्थिक, सामाजिक तथा सांस्कृतिक विकासको लागि एक सहकारी संस्थाको गठन गरी संचालन गर्न आवश्यक भएकोले, सहकारी ऐन २०७५ को दफा १२ को उपदफा (१) ले दिएको अधिकार प्रयोग गरी बचत तथा ऋण सहकारी संस्था लि.को स्थापनाको लागि मिति २०.....।.....।..... मा बसेको आवेदक शेयर सदस्यहरूको प्रथम प्रारम्भिक भेलाको निर्णय बमोजिम यो विनियम तर्जुमा गरी मिति २०.....।.....।..... गते बसेको दोश्रो प्रारम्भिक भेलाले समेत सर्वसम्मतबाट पारित गरेकोछ ।

परिच्छेद १

प्रारम्भिक

१. संक्षिप्त नाम र प्रारम्भ :

- (क) यस विनियमको नाम.....बचत तथा ऋण सहकारी संस्था लि.को विनियम, २०.... रहेको छ ।
(ख) यो विनियम ज्वालामूखी गा.पा. कार्यालयबाट स्वीकृत भएपछि तुरुन्त लागु हुनेछ ।

२. संस्थाको नाम, ठेगाना तथा कार्यालय स्थापना सम्बन्धी व्यवस्था :

- (क) संस्थाको नाम: बचत तथा ऋण सहकारी संस्था लिमिटेड रहनेछ ।
अंग्रेजीमा Saving and Credit Co-operative Ltd. रहनेछ ।
(ख) संस्थाको ठेगाना:- संस्थाको कार्यालय जिल्लाकोमा रहनेछ
(ग) ज्वालामूखी गा.पा. कार्यालय को पूर्व स्वीकृत लिई मात्र ठेगाना परिवर्तन गरिनेछ, संस्थाका बढी सदस्यहरूलाई पायक पर्ने ठाँउमा कार्यालय राखिनेछ ।
(घ) सामान्यतया कार्यालय राख्दा समान प्रकृतिको अर्को सहकारी संस्था रहेको एउटै भवन प्रयोग गरिने छैन ।
(ङ.) ठेगाना परिवर्तनको सूचना अनिवार्य रूपमा आफ्ना सदस्यहरू, ज्वालामूखी गा.पा. कार्यालय र सम्बन्धित सरकारी कार्यालय तथा सहकारीका संबन्धित संघहरूमा दिइनेछ ।
(च) सहकारी संस्थाको कार्यालय सबै सदस्यहरूको सहज पहुँच हुने र देखिने स्थानमा राखिने छ
(छ) संस्थाको साइनबोर्डमा स्पष्ट बुझिने गरी संस्थाको नाम, ठेगाना, स्वीकृत लोगो, कार्यक्षेत्र र सम्पर्कका लागि उपलब्ध फोन,इमेल,फ्याक्स,पोष्टबक्स नम्बर उल्लेख गरिनेछ ।
(ज) सम्पर्क वा पत्राचारको माध्यममा गरिने परिवर्तनको सूचना सबै सदस्य र सम्बन्धित सबै सरकारी निकाय तथा सहकारीका संघहरूमा गराइनेछ ।

- (भू) समितिले संस्थाको कार्यालयमा सबैले देख्ने ठाँउमा निम्न कुराहरु खुलेको सूचना राखी सम्बन्धित सबैलाई सुसूचित गर्नेछ :-
- (१) संस्थाको प्रमुख कारोवार ।
 - (२) कुल सदस्य संख्या: ।
 - (३) कारोवारको विवरण - यस अन्तर्गत कूल संकलित शेयर पुँजी, कुल बचत निक्षेप संकलन, कुल लगानी र कारोवारबाट भएको मुनाफा उल्लेख गरिनेछ । यस्तो विवरण लेखा परीक्षण गरेको गत आर्थिक वर्षको श्रेस्ताको आधारमा राखिनेछ ।
 - (४) लिने, दिने ब्याज दर ।
 - (५) संचालक तथा लेखा समितिका पदाधिकारीको नाम, ठेगाना र सम्पर्क फोन ।

३. **कार्यक्षेत्र:**

यस संस्थाको कार्यक्षेत्र..... जिल्लाको भित्र सिमित रहनेछ ।

४. **परिभाषा :**

विषय वा प्रसंगले अर्को अर्थ नलागेमा यस विनियममा-

- (क) “ऐन” भन्नाले सहकारी ऐन २०७५ (प्रथम संशोधन २०७४) सम्भन्नु पर्दछ ।
- (ख) “नियमावली” भन्नाले सहकारी नियमावली, २०४९ (प्रथम संशोधन २०७६) सम्भन्नु पर्दछ ।
- (ग) “रजिष्ट्रार” भन्नाले सहकारी विभागका रजिष्ट्रार वा निजबाट अधिकार प्राप्त अधिकारीलाई सम्भन्नु पर्दछ ।
- (घ) “संस्था” भन्नालेबचत तथा ऋण सहकारी संस्था लि.लाई सम्भन्नु पर्छ ।
- (ङ) “विनियम” भन्नालेबचत तथा ऋण सहकारी संस्था लि. को विनियम २०.... सम्भन्नु पर्दछ ।
- (च) “सदस्य” भन्नाले संस्थाको शेयर खरीद गरी यस विनियम बमोजिमको सदस्यको दायित्व निर्वाह गर्न तयार भई सदस्यता प्राप्त गरेको व्यक्तिलाई सम्भन्नु पर्दछ ।
- (छ) “साधारण सभा” भन्नाले प्रारम्भिक साधारण सभा, वार्षिक साधारण सभा र विशेष साधारण सभा समेतलाई सम्भन्नु पर्दछ ।
- (ज) “समिति” भन्नाले संस्थाको संचालक समितिलाई सम्भन्नु पर्दछ ।
- (झ) “संचालक” भन्नाले यस विनियम बमोजिम गठित समितिका निर्वाचित अध्यक्ष, उपाध्यक्ष, एवं सदस्यहरुलाई सम्भन्नु पर्दछ ।
- (ञ) “उपसमिति” भन्नाले संस्थाद्वारा यस विनियम बमोजिम कुनै निश्चित कार्य गर्नका लागि अवधि तोकी गठन गरिएको उप-समिति समेतलाई सम्भन्नु पर्दछ ।
- (ट) “शेयर” भन्नाले संस्थाको शेयर पुँजीको विभाजित अंशलाई सम्भन्नु पर्दछ ।
- (ठ) “शेयर प्रमाण पत्र” भन्नाले शेयर किन्ने व्यक्तिलाई सो वापत संस्थाबाट दिइएको निस्सालाई सम्भन्नु पर्दछ ।
- (ड) “बचत परिचालन” भन्नाले सदस्यहरुबाट संकलन गर्ने र सदस्यहरुमा ऋण लगानी गर्ने दुवै कार्यलाई सम्भन्नु पर्दछ ।
- (ढ) “बचत निक्षेप” भन्नाले सदस्यहरुले पूर्व निर्धारित दरमा ब्याजको रुपमा लाभ प्राप्त गर्ने गरी संस्थामा जम्मा गरेको रकमलाई सम्भन्नु पर्दछ ।
- (ण) “ऋण” भन्नाले संस्थाले विनियमको अधीनमा रही निश्चित शर्त र सम्भौताका आधारमा भविष्यमा निर्धारित दरमा ब्याज वापतको रकम थप समेत गरी फिर्ता बुझाउने गरी सदस्यलाई प्रदान गरेको वा संस्थाले निश्चित शर्त र सम्भौताका आधारमा भविष्यमा निर्धारित दरमा ब्याज वापतको रकम समेत थप गरी फिर्ता बुझाउने गरी ऐनको दफा २४ को अधिनमा रही ऋणको रुपमा प्राप्त गरेको रकमलाई सम्भन्नु पर्दछ ।
- (त) “आर्थिक वर्ष” भन्नाले प्रत्येक वर्षको श्रावण एक गते देखि आषाढ मसान्त सम्मको अवधिलाई सम्भन्नु पर्दछ ।

५. संस्था संगठित संस्था हुने :

- (क) संस्था अविच्छिन्न उत्तराधिकारवाला एक स्वशासित संस्था हुनेछ ।
- (ख) संस्थाको सबै कामकाज प्रमाणित गर्नका लागि **अनुसूची-१** मा उल्लेख गरिए अनुसार आफ्नो छुट्टै चिन्ह अंकित छाप रहनेछ ।
- (ग) संस्थाको छाप संचालक समितिबाट अधिकार प्राप्त व्यक्तिको जिम्मामा रहनेछ ।
- (घ) संस्थाले व्यक्ति सरह प्रचलित कानून एवं यस विनियममा उल्लेख भए बमोजिम चल अचल सम्पत्ति प्राप्त गर्न, उपभोग गर्न र सम्पत्ति बेचबिखन गर्न कुनै प्रकारले बन्दोवस्त गर्न सक्नेछ ।
- (ङ) संस्थाले व्यक्ति सरह आफ्नो नामबाट नालिस उजूर गर्न र सो उपर पनि सोही नामबाट नालिस उजूर लाग्न सक्नेछ ।

६. सहकारी सिद्धान्त र आवश्यकता :

- (क) अन्तर्राष्ट्रिय सहकारी महासंघद्वारा पारीत सहकारीका निम्न सात सिद्धान्तहरु यस विनियमको अभिन्न अंग हुनेछन् । यी सिद्धान्तहरुको अनुसरण गर्ने र गराउने गरी संस्थाका क्रियाकलापहरु निर्देशित हुनेछन् ।
 - (१) स्वेच्छिक तथा खुला सदस्यता ।
 - (२) सदस्यहरुद्वारा प्रजातान्त्रिक नियन्त्रण ।
 - (३) सदस्यहरुको आर्थिक सहभागिता ।
 - (४) स्वायत्तता तथा स्वतन्त्रता ।
 - (५) शिक्षा, तालिम र सूचना ।
 - (६) सहकारीहरु बीच सहयोग ।
 - (७) समुदाय प्रति चासो ।
- (ख) बचत तथा ऋणको कारोवार गर्दा विश्व ऋण परिषद (**WOCCU**) द्वारा प्रतिपादित देहायका ९ वटा सिद्धान्तहरुलाई पनि मार्गदर्शकका रूपमा लिइनेछ ।
 - (१) प्रजातान्त्रिक संरचना:
 - १.१ खुल्ला र स्वेच्छिक सदस्यता,
 - १.२ प्रजातान्त्रिक नियन्त्रण,
 - १.३ समानता,
 - (२) सदस्यलाई सेवा:
 - २.४ सदस्यलाई सेवा,
 - २.५ सदस्यहरुलाई लाभांश वितरण,
 - २.६ आर्थिक स्थायित्व,
 - (३) सामाजिक उद्देश्यहरु
 - ३.७ अनवरत शिक्षा,
 - ३.८ सहकारीहरु बीच सहयोग,
 - ३.९ सामाजिक दायित्व,
- (ग) सहकारीको सिद्धान्त बमोजिम सहकारी बीच पारस्परिक सहयोगको अभिवृद्धि गर्न यो संस्थाको दर्ता भई प्रारम्भिक साधारण सभा सम्पन्न भएको ६ महिना भित्र जिल्ला सहकारी संघ लिमिटेड र..... जिल्ला बचत तथा ऋण सहकारी संघ लिमिटेडको सदस्यताका लागि निवेदन पेश गरिनेछ । संस्थाको वित्तीय क्षमताका आधारमा राष्ट्रिय सहकारी बैंकको शेयर खरीद गरी सदस्यता लिन पहल गरिनेछ ।

परिच्छेद- २
उद्देश्य र कार्य

७. उद्देश्य :

सदस्यहरुको आर्थिक, सामाजिक तथा सांस्कृतिक विकासका लागि संस्थाको देहायमा उल्लेख भए बमोजिमको उद्देश्यहरु हुनेछन् :

- (१) संस्थामा संलग्न सदस्यहरुमा मितव्ययिताको भावना जागृत गराई नियमित बचत गर्ने बानीको विकाश गर्ने ।
- (२) सदस्यहरुको व्यक्तिगत एवं सामुहिक क्षमता अभिवृद्धि गरी स्वावलम्बी एवं आत्मनिर्भर समाजको निर्माणमा योगदान पुर्याउने ।
- (३) सदस्यहरुको प्राथमिक आवश्यकता र आयआर्जन क्षमताको पहिचान गरी उत्पादनशील र आयमूलक क्षेत्रमा सदस्यहरु मार्फत लगानी प्रवर्द्धन गरी छरिएर रहेको राष्ट्रिय पुँजीको उपयोग बढाउने ।
- (४) सदस्यहरुको दैनिक जीवनका विविध क्षेत्रमा संस्थागत सहयोग पुर्याउने खालका सेवामूलक कार्यक्रमहरु संचालन गरी सहकारिताको महत्व स्थापित हुने काम समुदायमा प्रदर्शित गर्ने ।

८. कार्यहरु :

- (१) सदस्यहरुबाट स्वीकृत नीति अनुसार बचत संकलन गर्ने ।
- (२) सदस्यहरुलाई स्वीकृत नीति अनुसार ऋण लगानी गर्ने ।
- (३) सहकारी ऐनको दफा २३ (१) बमोजिम संस्थाको शेयर बिक्री गर्ने ।
- (४) सहकारी ऐन, नियमावली र विनियमको अधीनमा रही अन्य संघ-संस्थाबाट ऋण लिने ।
- (५) सहकारिता बारे सदस्यहरुको चेतना जगाउने क्रियाकलाप संचालन गर्ने ।
- (६) सदस्यहरुलाई सीपमूलक तालिमको अवसर प्रदानगरी व्यावसायिक सीप अभिवृद्धि गर्ने ।
- (७) शिक्षा, स्वास्थ्य, आवास, यातायात, कृषि, उद्योग, व्यापार लगायतका विभिन्न क्षेत्रमा कार्यक्रम तय गरी तत्सम्बन्धी काममा सदस्यहरुलाई व्यक्तिगत वा सामुहिक रूपमा ऋण प्रवाह गर्ने ।
- (८) सदस्यहरुलाई दैनिक जीवनमा आवश्यक पर्ने विविध कामहरुमा न्यूनतम सेवा शुल्क लिई वा नलिई सेवा पुर्याउने काम गर्ने ।
- (९) सदस्यहरुलाई सूचना प्रवाह गरी व्यावसायिक ज्ञान र अवसरमा पहुँच बढाउने काम गर्ने ।
- (१०) आफ्ना सदस्यहरुलाई सानातिना जोखिमबाट त्राण दिन सदस्यहरुको सामुहिक सहयोग उपलब्ध गराउने संस्थागत प्रबन्ध गर्ने ।
- (११) कारोवारको मुनाफाबाट केही अंश छुट्याई सदस्यहरु एवं तिनका परिवारका सदस्यहरुलाई रचनात्मक कार्यमा उत्प्रेरित गर्ने खालका कार्यक्रम संचालन गर्ने ।
- (१२) विनियममा व्यवस्था भएका विविध कोषहरुको प्रभावकारी ढंगले उपयोग गर्ने ।

माथि उल्लेखित कार्य गर्न प्रचलित कानून बमोजिम अन्य कुनै निकायबाट स्वीकृति लिनुपर्ने वा सम्झौता गर्नु पर्ने भएमा सो गरी ज्वालामूखी गा.पा. कोकार्यालयलाई जानकारी गराए पछि मात्र कार्य संचालन गरिनेछ ।

परिच्छेद- ३ सदस्यता

९. सदस्यता :

उपरोक्त बमोजिम तोकिएको क्षेत्रभित्र बसोबास गर्ने संस्थाको कार्यक्रममा सरिक रही साधारण सभाबाट पारित नीति अनुरूप आय-आर्जन गरेको रकमबाट नियमित रूपले बचत गर्न चाहने वा आवश्यकता अनुसार ऋण लिई आफ्नो परिवारको आर्थिक, सामाजिक तथा सास्कृतिक अवस्था सुधार गरी जीवनस्तर माथि उठाउने उद्देश्य लिन र संस्थाको स्वीकृत विनियम बमोजिम सदस्यको जिम्मेवारी स्वीकार गर्न मञ्जुर गर्ने निर्धारित योग्यता पुगेका इच्छुक देहायका व्यक्तिले विनियमको अधीनमा रही सदस्यता प्राप्त गर्न सक्नेछन् :-

- (क) संस्था दर्ताको लागि निवेदन दिने व्यक्तिहरु र
- (ख) संस्था दर्ता भईसकेपछि, विनियमको दफा १० बमोजिम सदस्यताको लागि योग्यता पुगेको व्यक्तिहरु ।

१०. सदस्यताको लागि योग्यता :

सदस्यता प्राप्तिको लागि देहायमा उल्लेख भए बमोजिमको योग्यता पुगेको व्यक्ति हुनु पर्नेछ ।

- (क) नेपाली नागरिकताको प्रमाणपत्र प्राप्त गरेको ।
- (ख) संस्थाको कार्यक्षेत्र भित्र बसोबास गरेको ।
- (ग) संस्थाको सेवा उपभोग गर्न चाहने र जिम्मेवारी वहन गर्न स्वीकार गरेको ।
- (घ) संस्थाको विनियमको पालना गर्न मञ्जुर गरेको ।
- (ङ) प्रचलित कानूनले अयोग्य नठहरिएको ।
- (च.) स्वीकृत विनियम बमोजिम प्रवेश शुल्क बुझाएको र शेयर खरीद गरेको ।
- (छ) संस्थाको बचत योजना बमोजिम क्षमता अनुसार नियमित बचत गर्ने व्यक्ति ।
- (ज) समान प्रकृतिको सोही जिल्ला भित्रको अन्य सहकारी संस्थामा सदस्य नभएको व्यक्ति ।
संस्थाको सदस्यता प्राप्त गर्न चाहने व्यक्तिले तोकिएको ढाँचामा उपरोक्त विवरणहरु समेत खुलाएको प्रमाणहरु पेश गरेपछि आवश्यक जाँचबुझ गरी संचालक समितिको निर्णय बमोजिम मात्र सदस्यता प्रदान गरिनेछ ।

११. प्रवेश शुल्क :

विनियमको दफा ९ अनुसार निवेदन स्वीकार भएको अवस्थामा निवेदकले प्रवेश शुल्क रु.१००/- (एक सय पछि फिर्ता नहुने गरी) बुझाउनु पर्नेछ ।

१२. सदस्यता कायम नरहने :

- (१) कुनै पनि सदस्यको सदस्यता देहायमा उल्लेख भएको अवस्थामा कायम रहने छैन :
 - (क) मृत्यु भएमा,
 - (ख) बहुलाएको वा मानसिक असन्तुलन भएमा,
 - (ग) सदस्यताबाट दिएको राजीनामा स्वीकृत भएमा,
 - (घ) विनियममा भएको व्यवस्था बमोजिम समितिको निर्णयबमोजिम सदस्यताबाट निष्काशित भएमा,
 - (ङ) संस्था विघटन भएमा,
 - (च) संस्थालाई हानि नोक्सानी हुने काम गरेको प्रमाणित भएमा,
 - (छ) नियमित बचतकर्ताको रूपमा सदस्य नभई ऋण लिन उद्देश्यले मात्र शेयर सदस्य भएमा,
 - (ज) विनियमको दफा १० मा उल्लेखित सदस्यताको लागि चाहिने कुनै योग्यता नरहेमा,
 - (झ) एउटै जिल्ला भित्रको समान प्रकृतिको अन्य सहकारी संस्थामा सदस्य वा संचालकको कुनै पदमा रहेको पाइएमा ।

- (ट) सम्पूर्ण शेयर हस्तान्तरण गरेमा वा शेयर वापतको रकम फिर्ता लिएमा ।
- (२) उपदफा (१) मा जेसुकै कुरा लेखिएको भएता पनि कुनै सदस्यले संस्थाबाट प्राप्त गरेको ऋण वा संस्थालाई तिर्नु पर्ने बाँकी बक्यौता भुक्तानी गर्न बाँकी रहेछ भने त्यस्तो सदस्यले र त्यस्तो सदस्यको तर्फबाट धितो वा जमानत बस्ने अरु कुनै सदस्यले संस्थाको सदस्यताबाट राजीनामा गर्न पाउने छैन । राजीनामा स्वीकृत भईसकेको रहेछ भने पनि निजले संस्थालाई तिर्नुपर्ने दायित्वबाट उन्मुक्ति पाउनेछैन ।

१३. सदस्यताबाट निष्काशन :

- (१) संचालक समितिले छानविन गरी एवं सफाईको मौका समेत दिई कुनै सदस्यलाई निम्न आधारमा बहुमतको निर्णयले सदस्यताबाट निष्काशन गर्न सक्नेछ:-
- (क) संस्थाको संचालन र प्रगतिमा हानि हुने कुनै किसिमको कार्य गरे गराएमा ।
- (ख) संस्थाको स्वीकृत नीति र विनियम विखिलाप हुने काम गरे गराएमा ।
- (ग) संस्थाको प्रतिष्ठामा आँच आउने खालको कार्य गरे गराएमा ।
- (घ) संस्थाको चल अचल सम्पत्ति हिनामिना गरेको प्रमाणित हुन आएमा ।
- (ङ) विनियममा व्यवस्था भएबमोजिम सदस्य हुन आवश्यक योग्यता नरहेमा ।
- (२) उपदफा (१) बमोजिम कुनै सदस्यलाई संचालक समितिले निष्काशन गर्नु अघि सम्बन्धित सदस्यलाई आफूलाई लागेको आरोप सम्बन्धमा स्पष्टीकरण दिने र आरोपको खण्डन गर्ने वा आवश्यक प्रमाण प्रस्तुत गर्न बढीमा ३५ दिनको म्याद दिइनेछ ।
- (३) छानविनको क्रममा समितिको बहुमतको निर्णयले सम्बन्धित सदस्यलाई निलम्बन गरी संस्थाबाट कुनै खास सेवा वा सुविधा उपलब्ध गर्न नपाउने गरी बढीमा एक वर्ष सम्मका लागि बन्देज लगाउन सक्नेछ ।
- (४) उपदफा (१) र (२) अनुसारको निर्णयमा चित्त नबुझेमा सदस्यले साधारण सभा समक्ष पुनरावेदन गर्न सक्नेछ र साधारण सभाको बहुमतले गरेको निर्णय अन्तिम हुनेछ ।

१४. सदस्यताबाट राजीनामा :

- (१) कुनै सदस्यलाई संस्थाको सेवा तथा सुविधा आफूलाई आवश्यक छैन भन्ने लागेमा सदस्यताबाट राजीनामा दिन सक्नेछ ।
- तर, सदस्यता छाड्न चाहने सदस्यले संस्थाबाट लिएको ऋण वा अन्य कुनै बाँकी बक्यौता चुक्ता गर्न बाँकी रहेको खण्डमा त्यस्तो सदस्य र त्यस्तो सदस्यको जमानत बस्ने कुनै पनि सदस्यले राजीनामा दिन पाउने छैन ।
- (२) सदस्य र त्यस्तो सदस्यको जमानत बस्ने सदस्यको राजीनामा स्वीकृत भई सकेको रहेछ भने पनि त्यस्तो व्यक्तिले संस्थालाई तिर्नु बुझाउनुपर्ने दायित्वबाट छुट पाउनेछैन ।
- (३) सदस्यताबाट दिएको राजीनामा समितिबाट स्वीकृत भई संस्थाको सदस्यताबाट हटेको व्यक्तिले पुनः सदस्यता प्राप्त गर्न चाहेमा राजीनामा स्वीकृत भएको मितिले एक वर्ष पछि मात्र पुनः रीतपूर्वक निवेदन दिएमा सदस्यता प्राप्त गर्न सक्नेछ ।
- (४) दफा १२ को उपदफा (१) को खण्ड (ग) बमोजिम सदस्यले सदस्यता छाड्नका लागि लिखित राजीनामा आर्थिक वर्ष समाप्त हुनु ३ महिना अगावै समितिलाई प्राप्त हुने गरी पेश गर्नु पर्नेछ । यस्तो राजीनामा चालु आर्थिक वर्षको अन्तिम दिनको भोलीपल्ट देखि लागु हुने गरी समितिले स्वीकृत गर्नेछ ।
- (५) संस्थाको कुल भुक्तानी शेयरपुँजीको १० प्रतिशत भन्दा बढी मूल्यको शेयर खरिद गर्ने सदस्यले सदस्यता छाड्न चाहेमा कम्तिमा १२ महिना अगावै लिखित सूचना दिनु पर्नेछ ।
- (६) सदस्यता छाड्न चाहने सदस्यलाई संस्थाको आर्थिक अवस्थाको विश्लेषणका आधारमा अर्थात् शेयरको Book Value को आधारमा हिसाब गरी शेयर रकम फिर्ता गरिनेछ ।

१५. सदस्यको काम, कर्तव्य र अधिकार :

सदस्यको काम, कर्तव्य र अधिकार देहाय बमोजिम हुनेछ :-

- (क) एक सदस्य एक मतको मताधिकार प्रयोग गर्ने ।
- (ख) साधारण सभाबाट निर्वाचित भई संस्थाको व्यवस्थापनको नेतृत्व लिने वा विभिन्न जिम्मेवारीमा सक्रिय सहभागिताका लागि सरिक हुने ।
- (ग) संस्थामा नियमित रूपमा बचत गर्ने र सोमा निर्धारित ब्याज प्राप्त गर्ने ।
- (घ) संस्थाको बचत तथा ऋण नीतिको आधारमा ऋण प्राप्त गर्ने र सोको किस्ताबन्दी रूपमा साँवा तथा ब्याज नियमित रूपमा भुक्तानी गर्दै जाने ।
- (ङ) सदस्य एवं समूहको हितमा संचालकहरूलाई आवश्यक सल्लाह र सहयोग पुऱ्याउने ।
- (च) संस्थाको साधारण सभामा सहभागी भई छलफलमा भाग लिने तथा संस्थाको गतिविधिका वारेमा जानकारी लिने ।
- (छ) साधारण सभाको विभिन्न विषयमा गरिने निर्णयमा आफ्नो मतको प्रयोग गर्ने ।
- (ज) संस्थाले सदस्यका लागि संचालन गरेका सुविधाको उपभोग निर्धारित विधि अनुसार गर्ने ।
- (झ) सहकारीका प्रचलित कानून र सहकारीका सर्वमान्य सिद्धान्त बमोजिम संस्था नचलेको अवस्थामा संस्थाको स्वीकृत विनियम बमोजिम संस्था शुद्धिकरणको अभियानमा सक्रियता लिने ।

१६. सदस्यको दायित्व :

- (१) सदस्यको दायित्व आफूले लिएको शेयर रकमसम्म मात्र सीमित रहनेछ ।
- (२) संस्थाको विनियमको पालना गर्नु सम्पूर्ण सदस्यहरूको दायित्व हुनेछ ।

१७. सदस्यताको दर्ता किताव :

संस्थाका व्यवस्थापकले सदस्यहरूको दर्ता किताब अनुसूची-२ बमोजिम राख्नु पर्नेछ ।

परिच्छेद - ४

शेयरपुँजी र शेयर प्रमाणपत्र संबन्धी व्यवस्था

१८. शेयर पुँजी :

- (१) संस्थाको कुल शेयर पुँजी।- (अक्षरूपी) हुनेछ । संस्थाबाट पुँजी संकलनका लागि प्रति शेयर रु.....।- को दरले थान शेयर जारी गरिनेछ । शेयर सदस्यहरूलाई बिक्री गरिएको शेयर रकमको अनुपात कूल शेयरपुँजीसंग कम्तिमा १:१० को रहने व्यवस्था समितिले मिलाउनेछ ।
- (२) एक सदस्यले संस्थाको कुल भुक्तानी शेयर पुँजीको २० प्रतिशतमा नबढाई शेयर खरीद गर्न सक्नेछन् ।
- (३) संस्थाले सार्वजनिक रूपमा विज्ञापन गरी शेयर बिक्री गर्ने छैन ।
- (४) संस्थाले अर्को प्रारम्भिक सहकारी संस्थाको शेयर खरीद गर्ने छैन । तर सहकारीको सिद्धान्त बमोजिम सहकारी संस्थाहरु बीच आपसी सम्भौता बमोजिम संयुक्त रूपमा कुनै कार्यक्रम संचालन गर्न वा संस्थाको हितका लागि आर्थिक कारोवार गर्न सकिनेछ ।
- (५) संस्थाले वाणिज्य बैंक वा वित्तीय संस्था वा अन्य कम्पनीको शेयर खरीद गर्ने छैन । तर, सहकारी बैंक वा आफू सदस्य रहेको सहकारीका संघहरूको शेयर खरीद गरी सहकारीको विकाशमा योगदान पुऱ्याउनेछ ।
- (६) संस्थाले संकलित पुँजीको आधारमा उपरोक्तानुसारको कुल शेयरपुँजीमा साधारण सभाबाट अनुमोदन गराउने गरी ज्वालामूखी गा.पा. कोकार्यालयको स्वीकृति लिई पुँजी बृद्धि गर्दै लान सक्नेछ ।

१९. शेयरको प्रमाणपत्र:

संस्थाले सदस्यहरुलाई शेयर खरीद गरे वापत अनुसूची-३ बमोजिम संस्थाको छाप लागेको र अधिकार प्राप्त पदाधिकारीको हस्ताक्षर भएको शेयर प्रमाण पत्र जारी गर्नेछ। शेयर प्रमाणपत्र हराएमा वा नासिएमा रु. १००१- तिरी सदस्यले अर्को प्रमाणपत्र प्राप्त गर्न सक्नेछन्।

२०. हकवालाको मनोनयन :

- (१) सदस्यले हकवाला मनोनीत गर्दा कम्तीमा दुई जना संस्थाको सदस्यहरुको रोहबरमा लिखत तयार गरी गर्नुपर्नेछ र त्यस्तो लिखतमा मनोनीत गर्ने सदस्य र साक्षीहरु समेतको सहिछाप गरेको हुनुपर्नेछ।
- (२) उपदफा (१) बमोजिम हकवाला मनोनीत गर्ने सदस्यले एकभन्दा बढी शेयर नलिएको अवस्थामा एउटा व्यक्तिलाई मात्र हकवाला मनोनीत गर्नु पर्नेछ।
- (३) कुनै सदस्यले उपदफा (२) को अधिनमा रही एकजना भन्दा बढी व्यक्तिहरुलाई मनोनीत गरेकोमा त्यस्ता प्रत्येक व्यक्तिलाई हस्तान्तरण हुने शेयर र हकको दामासाही स्पष्ट रूपले लिखतमा खुलाउनु पर्नेछ। अन्यथा प्रचलित कानून अनुसार हुनेछ।

२१. हक दावी वा नामसारी :

- (१) कुनै सदस्यको मृत्यु भएमा निजको नाममा रहेको शेयर र संस्थाबाट निजलाई प्राप्त हुने कुनै प्रकारको हक विनियमको दफा २० बमोजिम मनोनीत गरेको कुनै हकवाला भए सो हकवाला र त्यस्तो हकवाला नभए प्रचलित कानून बमोजिमको हकवालाको नाममा नामसारी गर्न सकिनेछ।

तर, त्यस्तो हकवाला संस्थाको सदस्यता प्राप्त गर्नका लागि विनियममा तोकिएको योग्यता नभएमा सदस्यको मृत्यु भएको मितिले ६ महिना भित्र सदस्यताको लागि योग्य अरु कुनै हकवालाको नाममा नामसारी गरी पाउँ भनी दरखास्त दिन सक्नेछ, र संस्थाले सो हकवालाको नाममा नामसारी गरी दिन सक्नेछ।

- (२) उपदफा (१) बमोजिम मृत सदस्यको हक हकवालाले नामसारी गराई लिन नचाहेमा संस्थाले निजले पाउने शेयर र बचत रकम त्यस्तो हकवालालाई फिर्ता गरिदिनेछ।
- (३) उपदफा (१) र (२) मा जुनसुकै कुरा लेखिएको भएतापनि मृत सदस्यको हकवाला नावालक रहेमा वा निजको मानसिक सन्तुलन ठीक नरहेमा मृत सदस्यले पाउने सम्पूर्ण रकम कम्तीमा दुई जना साक्षीको रोहवरमा त्यस्तो हकवालाको संरक्षकलाई फिर्ता गरिनेछ।

२२. शेयरको हस्तान्तरण वा फिर्ता :

- (१) कुनै सदस्यको सदस्यता कायम नरहेमा निजले शेयर खरीद गरी संस्थामा लगानी गरेको रकम संस्थाको पछिल्लो आर्थिक वर्षको हिसावजाँच पश्चात निजले पाउनु पर्ने देखिएको रकम फिर्ता पाउनेछ।
- (२) संस्थाले कुनै सदस्यको मृत्यु भएमा वा बहुलाएको प्रमाणित भएमा निजको नाउमा रहेको र संस्थाबाट निजलाई प्राप्त हुने हक निजले कुनै हकवाला मनोनीत गरेको रहेछ भने सो हकवालालाई र सो हकवाला नभए प्रचलित कानून बमोजिमको हकवालाको नाउँमा सहकारी नियमावलीको नियम ८ को अधिनमा रही नामसारी गरिदिनेछ।

परिच्छेद - ५

साधारणसभा संबन्धी व्यवस्था

२३. प्रारम्भिक साधारण सभा :

- (१) तदर्थ संचालक समितिले संस्था दर्ता भएको मितिले तीन महिना भित्र संस्थाको प्रारम्भिक साधारणसभा सम्पन्न गर्नेछ।

- (२) उपदफा (१) बमोजिम समितिले प्रारम्भिक साधारणसभा नबोलाएको अवस्थामा कुनै सदस्यले प्रारम्भिक साधारणसभा बोलाईदिन ज्वालामूखी गा.पा. कोकार्यालय काठमाडौंमा निवेदन दिएमा वा त्यस्तो निवेदन नदिएमा पनि कार्यालयले सहकारी ऐन, नियम अनुसार प्रारम्भिक साधारणसभा बोलाउन सक्नेछ ।
- (३) संस्थाको कुल सदस्य संख्याको ५० प्रतिशत सदस्यहरूको उपस्थिति भएमा प्रारम्भिक साधारणसभा संचालन गर्न गणपूरक संख्या पुगेको मानिनेछ ।
- (४) प्रारम्भिक साधारण सभाले देहायका कार्यहरू गर्नेछ :-
 - (क) सभाको सभापतिको चयन गर्ने ।
 - (ख) अधिल्लो दिनसम्मको संस्थाको काम कारवाहीको हर हिसावको जानकारी लिने ।
 - (ग) सभामा पेश भएका प्रारम्भिक प्रतिवेदनमाथि छलफल गर्ने र आवश्यक निर्देशन दिने ।
 - (घ) विनियममा भएको व्यवस्था बमोजिम बनेको निर्वाचन समितिले विनियममा उल्लेख भए बमोजिम पदावधि रहने गरी तदर्थ संचालक समिति भंग गरी संचालक समिति र लेखा समितिको निर्वाचन गर्ने ।
 - (ङ) विनियममा तोकिए बमोजिमका अन्य कार्यहरू गर्ने ।

२४. वार्षिक साधारणसभा :

- (१) संस्थाका सम्पूर्ण शेयर सदस्यहरू भएको एउटा साधारणसभा हुनेछ । प्रत्येक आर्थिक वर्ष समाप्त भएको मितिले बढीमा ६ महिना भित्र संचालक समितिले वार्षिक साधारणसभा बोलाउने छ ।
- (२) उप दफा (१) बमोजिम वार्षिक साधारणसभा नबोलाईएको अवस्थामा कुनै सदस्यले त्यस्तो सभा बोलाउन ज्वालामूखी गा.पा. कोकार्यालयमा निवेदन दिएमा वा नदिएमा पनि उपदफा (१) मा तोकिएको म्याद समाप्त भएको मितिले ३५ दिन भित्र रजिष्ट्रार वा निजको अधिकार प्राप्त अधिकारीले त्यस्तो सभा बोलाउन सक्नेछ । यसरी बोलाईएको सभा संचालन को सम्पूर्ण दायित्व संस्थाको हुनेछ ।
- (३) उपदफा (१) र उपदफा (२) बमोजिम वार्षिक साधारणसभा बोलाउँदा सभा हुने स्थान, समय र मिति तथा छलफलका विषयहरू समेत खुलेको विवरण कम्तीमा एक्काईस (२१) दिन अगावै सदस्यहरूलाई सार्वजनिक रूपमा सूचना दिनुपर्ने कर्तव्य संचालक समितिले निर्वाह गर्नेछ । यस्तो सूचनाबाट पत्रिका मार्फत प्रकाशित गरिनेछ । सूचनाको प्रभावकारिताका लागि संचारका विद्युत्तीय माध्यम समेत प्रयोग गर्न सकिनेछ ।
- (४) वार्षिक साधारण सभाको गणपूरक संख्या त्यस्तो सभाको कुल सदस्य संख्याको २५ प्रतिशत वा १३ जनामा जुन बढी हुन्छ, सोही संख्यामा सदस्यहरू उपस्थित भएमा सभाको काम कारवाही शुरु हुनेछ ।
- (५) पहिलो पटक गणपूरक संख्या नपुगी दोश्रो पटक सभा बोलाउनु परेको अवस्थामा सदस्यहरूलाई कम्तीमा ७ दिनको अर्को सूचना दिनु पर्नेछ । त्यसरी बोलाईएको सभाको गणपूरक संख्या कुल सदस्य संख्याको १५ प्रतिशत वा ११ जना जुन बढी हुन्छ, सोही मानिने छ ।
- (६) वार्षिक साधारणसभाको सभापतित्व समितिको अध्यक्षले गर्नेछ । अध्यक्षको अनुपस्थितिमा उपाध्यक्षले र निजको पनि अनुपस्थितिमा उपस्थित सदस्यहरूले आफूमध्येबाट छानेको सदस्यले सभाको सभापतित्व गर्नेछ ।
- (७) वार्षिक साधारण सभामा छलफल गरिने सबै विषयहरू प्रस्तावको रूपमा सभाको सभापतित्व गरेको सदस्यले पेश गर्नु पर्नेछ र त्यस्तो प्रस्ताव सभामा उपस्थित सदस्यहरूको बहुमतबाट निर्णय गरिने छ । मत बराबर भएमा सभापतिले निर्णायक मत दिनु पर्नेछ ।

२५. साधारणसभाको काम, कर्तव्य र अधिकार :

- (१) साधारण सभाका काम, कर्तव्य र अधिकार देहाय बमोजिम हुनेछन्:-
- (क) संचालक समितिका पदाधिकारीलाई हटाउने वा समिति वा लेखा समितिको विघटन गर्ने । निर्वाचन समितिले संचालन गरेको निर्वाचन कार्यक्रमा सहभागी भई निर्धारित पदावधिका लागि संचालक समिति र लेखा समितिको निर्वाचन गर्ने ।
 - (ख) संचालक समिति तथा लेखा समितिको प्रतिवेदन उपर छलफल गरी निर्देशन दिने ।
 - (ग) सहकारी ऐन नियम विपरीत नहुने गरी विनियम संशोधनको प्रस्ताव उपर छलफल गरी निर्णय गर्ने ।
 - (घ) मिनाहा सम्बन्धी प्रस्ताव उपर छलफल र निर्णय गर्ने ।
 - (ङ) संचालक समितिले पेश गरेको वार्षिक कार्यक्रम तथा बजेट उपर छलफल गरी स्वीकृति प्रदान गर्ने ।
 - (च) प्रगति प्रतिवेदन, वार्षिक लेखापरीक्षण प्रतिवेदन, स्थिति विवरण पत्र र आर्थिक विवरणहरुमा समीक्षा गर्ने र पारित गर्ने ।
 - (छ) सदस्य निष्काशन सम्बन्धमा समितिको निर्णय उपर पुनरावेदन सुन्ने र निर्णय गर्ने
 - (ज) वार्षिक हिसाब जाँच गराउन लेखापरीक्षक नियुक्ति गर्ने र लेखापरीक्षकको पारिश्रमिक तोक्ने ।
 - (झ) नियमित बचत, आवधिक बचत, ऋणको किसिम र सोमा निर्धारण गरिने ब्याजको प्रतिशत सम्बन्धमा छलफल गरी अनुमोदन गर्ने ।
 - (ञ) विनियम बमोजिम बचत कोष तथा सदस्यले कारोवारमा गरेको योगदानका आधारमा संरक्षण पुँजी फिर्ता कोषबाट थप लाभांश वितरण गर्न स्वीकृति दिने ।
 - (ट) संस्थाले लिन दिन सक्ने अधिकतम ऋण वा धरौटीको सीमा तोक्ने ।
 - (ठ) एक तह माथिको सहकारी संघको सदस्यता लिन निर्देशन दिने तथा केन्द्रीय वा जिल्ला संघको प्रतिनिधित्व गर्न प्रतिनिधि तोक्ने ।
 - (ड) संस्थाको आर्थिक प्रशासन विनियम, कर्मचारी प्रशासन विनियम तथा बचत तथा ऋण नीति पारित वा अनुमोदन गर्ने तथा परिमार्जन गर्ने ।
 - (ढ) साधारणसभाको अध्यक्षले पेश गर्ने अन्य कुनै प्रस्ताव उपर विचार गर्ने ।
 - (ण) रजिष्ट्रार वा निजबाट अधिकार प्राप्त अधिकारीले वा सम्बन्धित सहकारी कार्यालयका कर्मचारीले संस्थामा गरेको निरिक्षणका आधारमा दिएको प्रतिवेदन उपर छलफल गर्ने र संचालकहरुलाई उपयुक्त निर्देशन दिने ।
 - (त) अध्यक्षको राजीनामा स्वीकृती गर्ने ।
 - (थ) संचालक समितिलाई आवश्यक मार्गदर्शन गर्ने ।
 - (द) संस्थाको विभाजन, एकीकरण, विघटन सम्बन्धी निर्णय गर्ने ।
 - (ध) संस्थाको विवादित विषयहरुमा आवश्यक निर्णय लिने ।
 - (न) संस्था संचालनका लागि आवश्यक पर्ने कर्मचारीहरुको दरवन्दी स्वीकृत गर्ने वा थप घट गर्ने ।
- (२) साधारणसभाको निर्णयहरु प्रमाणित गर्न संचालक समितिका एक जना संचालक र न्यूनतम २ जना शेयर सदस्यहरु सभाले छनौट गर्नेछ । निर्णय पुस्तिका सुरक्षित राख्नुपर्ने दायित्व संस्थाका प्रबन्ध संचालक वा अध्यक्ष स्वयंले जिम्मा लिने व्यवस्था मिलाइनेछ । निर्णय प्रमाणित गर्ने कार्य संस्थाका अध्यक्षको हुनेछ ।
- (३) संस्था विघटन, एकीकरण वा विभाजन गर्नुपर्ने भएमा सहकारी ऐन, नियम बमोजिमको प्रकृया पुऱ्याई गरिनेछ ।

- (१) संस्थाको विशेष साधारणसभा देहायको अवस्थामा १५ दिनको सूचना दिई संचालक समितिले बोलाउन सक्नेछ। सूचना गर्ने प्रक्रिया नियमित साधारण सभाभै अवलम्बन गरिनेछ:-
 - (क) संस्थाको हिसाब जाँचको सिलसिलामा लेखापरीक्षकले पर्याप्त कारण देखाई संचालक समिति समक्ष सुझाव पेश गरेमा वा
 - (ख) लेखा समितिले यथेष्ट कारण समेत खोली समितिलाई लिखित सुझाव पेश गरेमा वा
 - (ग) कुनै संचालकले उचित कारण खोली विशेष साधारणसभा बोलाउन माँग गरेको प्रस्ताव समितिद्वारा पारित भएमा वा
 - (घ) संस्थाको कुल सदस्यको १० प्रतिशत वा १० जना मध्ये जुन बढी हुन्छ, सो संख्याले पर्याप्त कारण देखाई संचालक समिति समक्ष निवेदन दिएमा वा
- (२) विशेष साधारणसभाका लागि गणपूरक संख्या कूल सदस्य संख्याको १५ प्रतिशत वा ११ जनामा जुन बढी हुन्छ, सोही हुनेछ।
- (३) विशेष साधारणसभाको अध्यक्षता समितिको अध्यक्षले, अध्यक्षको अनुपस्थितिमा उपाध्यक्षले र निजको पनि अनुपस्थितिमा उपस्थित सदस्यहरूबाट छानिएका सदस्यले गर्नेछन्।
- (४) यो सभा जुन प्रयोजनका लागि डाकिएको हो सोही विषयमा मात्र छलफल गरी निर्णय गरिनेछ।

परिच्छेद-६

संचालक समिति र लेखा समितिको गठन, काम, कर्तव्य र अधिकार

२७. संचालक समितिको गठन

- (१) संस्थामा ७ जना संचालकहरू रहेको एउटा संचालक समिति रहनेछ। यस समितिमा एकजना अध्यक्ष, एक जना उपाध्यक्ष, एक जना सचिव, एक जना कोषाध्यक्ष र बाँकी सदस्य रहनेछन्। संभव भए सम्म संचालक समितिको स्वरूप समावेशी बनाइनेछ।
- (२) सदस्यहरूबाट समितिको निर्वाचन यस विनियममा तोकिए बमोजिम निर्वाचन समिति बनाई प्रजातान्त्रिक प्रक्रिया अनुरूप मात्र सम्पन्न गरिनेछ।

२८. संचालकहरूको पदावधि :

- (१) संचालकहरूको पदावधि निर्वाचन सम्पन्न भएको मितिले ३ वर्षको हुनेछ। संचालकहरू संचालक समितिमा पुनः निर्वाचित हुन सक्नेछन्।
- (२) कुनै संचालकको पद कुनै कारणबाट रिक्त भएमा बाँकी अवधिका लागि सो रिक्त पदको पूर्ति साधारण सभाबाट निर्वाचनद्वारा मात्र गर्न सकिनेछ। तर साधारण सभाको निर्णयबाट सम्पूर्ण समिति भंग वा विघटन गरिएमा नयाँ निर्वाचित समितिका पदाधिकारीको पदावधि पुरा अवधिको लागि हुनेछ।
- (३) नयाँ समितिको निर्वाचन नभए सम्म सविककै समितिले विनियममा व्यवस्था भए बमोजिम संस्थाको कार्य संचालन गर्नेछ।

२९. समितिको बैठक :

- (१) संस्थाको कार्यसंचालनको लागि समितिको बैठक नियमित रूपमा बस्नेछ। समितिको दुई बैठक बीच ४५ दिन भन्दा बढीको अन्तर हुनेछैन। अध्यक्ष स्वयंले वा अध्यक्षको निर्देशानुसार तोकिएको मिति, स्थान र समयमा व्यवस्थापकले समितिको बैठक बोलाउनेछ।
- (२) अध्यक्षले बैठकको अध्यक्षता गर्नेछ। अध्यक्षको अनुपस्थितिमा उपाध्यक्षले बैठकको अध्यक्षता गर्नेछ।
- (३) समितिका एकाउन्न प्रतिशत संचालकहरू बैठकमा उपस्थित भए बैठक संचालनको लागि गणपूरक संख्या पुगेको मानिनेछ।

- (४) समितिका कम्तीमा २ जना संचालकहरुले समितिको बैठक डाकन अध्यक्षलाई लिखित सूचना गरेमा ७ दिन भित्र समितिको बैठक बस्ने व्यवस्था गरिनेछ ।

३०. संचालकको पदमा वहाल रहन नसक्ने अवस्था :

देहायका अवस्थामा समितिको संचालक पद रिक्त भएको मानिनेछ :-

- (क) अध्यक्ष बाहेक अन्य पदाधिकारीले अध्यक्ष समक्ष दिएको राजीनामा समितिले स्वीकृत गरेमा र अध्यक्षको हकमा साधारण सभाले निजको **राजीनामा** स्वीकृत गरेमा ।
- (ख) मृत्यु भएमा ।
- (ग) समितिबाट स्वीकृत नलिई संस्थाको कार्य प्रकृतिसँग मेल खाने निजी व्यापार संचालन गरेको प्रमाणित हुन आएमा ।
- (घ) विनियमको दफा १२, १३ र १४ बमोजिम सदस्यता हुने योग्यता नरहेमा ।
- (ङ) समितिको कुनै सदस्य सोही संस्थाको कर्मचारी भई काम गरेमा । तर निर्णय अनुसार कुनै संचालकले प्रबन्धक वा व्यवस्थापकको रूपमा काम गर्न सक्नेछ ।
- (च) विना सूचना लगातार ३ महिना सम्म बैठकमा अनुपस्थित भएमा ।
- (छ) १ वर्ष भन्दा बढी अवधिका लागि निरन्तर बस्ने गरी विदेश गएमा ।
- (ज) काठमाडौं जिल्ला भित्रकै समान प्रकृतिको अन्य सहकारी संस्थाको सदस्य वा संचालक वा कुनै समिति उपसमितिको पदाधिकारी भएको प्रमाणित हुन आएमा ।
- (झ) पदावधि समाप्त भएमा ।
- (ञ) साधारण सभाको निर्णय अनुसार पदबाट हटाएमा वा समिति विघटन गरिएमा ।
तर उपरोक्त (ग) वा (ज) बमोजिम संचालकको वारेमा निर्णय लिनु अघि निजलाई सफाईको मौका वा उपरोक्त बमोजिमका जिम्मेवारी छाड्ने मनासिव माफिकको समय सीमा प्रदान गर्नु पर्नेछ ।

३१. संचालक समितिको काम, कर्तव्य र अधिकार :

सदस्यहरुको हितलाई ध्यानमा राखी संचालक समितिले देहाय बमोजिमका कार्यहरु गर्नेछ:-

- (क) संस्थाको समग्र व्यवस्थापन गर्ने ।
- (ख) निर्धारित मापदण्डका आधारमा सदस्यता प्रदान गर्ने वा खारेज गर्ने ।
- (ग) संस्थाको स्वीकृत विनियम एवं बचत र ऋण परिचालन नीतिको अधीनमा रही बैंक वा वित्तीय संस्था वा सहकारी बैंक वा आफू सदस्य रहेको सहकारीका संघबाट ऋण लिने वा अन्य सहकारी संस्थालाई ऋण दिने ।
- (घ) बचत र ऋण परिचालनका लागि बचत तथा ऋण नीति साधारण सभाबाट पारित गराई लागू गर्ने ।
- (ङ) कारोवारका हरहिसाव अध्यावधिक गरी गराई सोको विवरण पारित गर्ने ।
- (च) सल्लाहकारको मनोनयन गर्ने वा हटाउने वा परिवर्तन गर्ने तथा विनियममा भएको व्यवस्था र आवश्यकता अनुसार विभिन्न उपसमितिहरुको गठन र विघटन गर्ने ।
- (छ) संस्थाको स्वीकृत दरबन्दीमा योग्यताका आधारमा व्यवस्थापक लगायत अन्य कर्मचारी छनौट गरी नियुक्ति गर्ने र कर्मचारीहरुको तलब भत्ता एवं सुविधा निर्धारण गर्ने ।
- (ज) संस्था संचालन सम्बन्धमा आवश्यक सम्पूर्ण कानूनी कार्यहरु गर्ने र आवश्यकता अनुसार परामर्श सेवा लिने सम्बन्धी निर्णय गर्ने ।
- (झ) संस्थाको कार्यक्रम र वार्षिक बजेट साधारण सभामा स्वीकृतिको लागि पेश गर्ने ।
- (ञ) संचालक समिति र लेखा समितिका रिक्त पद पूर्ति वा संचालकहरुको पदावधि सकिनु अगावै नयाँ समिति निर्वाचनको कार्य निष्पक्ष र स्वतन्त्र ढंगले सम्पन्न गर्न तोकिए बमोजिम निर्वाचन समिति गठन गर्ने ।
- (ट) विनियममा व्यवस्था भएका प्रावधानका आधारमा प्रक्रियागत ढंगले सभा बोलाउने र सभाको उचित व्यवस्थापन गर्ने ।

- (ठ) साधारणसभाले निर्देश गरेका वा स्वीकृत गरेका कामहरु गर्ने ।
- (ड) साधारणसभाको प्रत्यायोजित अधिकारका आधारमा समयमै निर्धारित प्रक्रिया पूरा गरी गराई लेखा परीक्षकको नियुक्ति गरी संस्थाको हरहिसाब लेखा परीक्षण गराउने ।
- (ढ) साधारणसभाको बैठकमा पेश गरिने प्रतिवेदनहरु, बजेट तथा कार्यक्रमहरु, नीतिका मसौदाहरु, महत्वपूर्ण निर्णय अनुमोदन आदिको तयारी गर्ने ।
- (ण) संचालक समितिका सदस्यहरुको जिम्मेवारी एवं कामको बाँडफाँड गर्ने ।
- (त) संचालक समितिको एक सदस्यको संयोजकत्वमा ३ सदस्यीय ऋण लगानी उप समिति गठन गर्ने, अन्य सदस्यहरु शेयर सदस्यमध्ये बाट सकेसम्म विषय वस्तुमा दखल राख्ने व्यक्तिहरु मध्येबाट मनोनयन गर्ने । यसै आधारमा अन्य उपसमितिहरुको समेत निर्माण गर्ने ।
- (थ) संस्थाको बचत, लगानी तथा सबै सम्पत्तिको सुरक्षा र संरक्षण गर्ने सामुहिक जिम्मेवारी संचालकहरुको हुनेछ ।
तर स्पष्ट कार्य विभाजन भएकोमा सोही बमोजिम व्यक्तिगत रुपमा बढी जिम्मेवार ठहराई कुनै पदाधिकारीलाई थप कारवाही प्रक्रिया चलाउन यस व्यवस्थाले बाधा पुग्ने छैन ।
- (द) संस्थाको लागि आवश्यक पर्ने कर्मचारीहरुको प्रशासनिक व्यवस्थालाई व्यवस्थित र सुदृढ गर्न कर्मचारी प्रशासन उप-विनियम बनाई साधारण सभामा स्वीकृतिका लागि पेश गर्ने र स्वीकृत भए बमोजिम कार्यान्वयनमा ल्याउने ।
- (ध) संस्थाको आर्थिक कृयाकलापलाई व्यवस्थित गर्न र आर्थिक अनुशासन कायम गर्न आर्थिक प्रशासन उप-विनियम बनाई स्वीकृतिका लागि साधारणसभामा पेश गर्ने स्वीकृत भए बमोजिम कार्यान्वयनमा ल्याउने ।

३२. संचालकहरुको काम, कर्तव्य र अधिकार :

- (१) अध्यक्षको काम, कर्तव्य र अधिकार देहाय बमोजिमको हुनेछ :-
 - (क) समितिको बैठक तथा साधारणसभाको बैठकको अध्यक्षता गर्ने ।
 - (ख) साधारणसभाद्वारा स्वीकृत वार्षिक कार्यक्रम तथा निर्णय र संचालक समितिका निर्णयहरुको कार्यान्वयन गर्ने गराउने ।
 - (ग) संस्थाको चल, अचल सम्पत्तिको रेखदेख, संरक्षण एवं उचित प्रयोगको व्यवस्था मिलाउने
 - (घ) संचालकहरुलाई आ-आफ्नो जिम्मेवारी वहन गर्न गराउन सहयोग र समन्वय गर्ने साथै आवश्यक निर्देशन दिने ।
 - (ङ) संचालकका कुनै सदस्यले दिएको राजीनामा उचित आधारमा स्वीकृत गर्न वा नगर्न राय साथ समितिमा निर्णयका लागि पेश गर्ने ।
 - (च) संस्थाको काम कारवाहीको सम्वन्धमा आवश्यकता अनुसार अन्य संघ, संस्था वा निकायमा संस्थाको तर्फबाट प्रतिनिधित्व गर्ने गराउने ।
 - (छ) समितिको बैठक नबसेको अवस्थामा अपर्भट कुनै कार्य गर्न आवश्यक भएको र तत्कालमा उक्त कार्य नभए संस्थालाई हानि नोक्सानी हुने भएमा सो कार्य गरी वा गराई आगामी बैठकमा अनुमोदनको लागि पेश गर्ने ।
 - (ज) साधारणसभा तथा समितिको बैठकमा कुनै विषयमा मतदान भै मत बराबर भएमा निर्णायक मत दिने ।
 - (झ) संस्थाको कुनै काम कारवाहीको सम्वन्धमा आवश्यकतानुसार जांचवुझ वा निरीक्षण गर्ने, गराउने ।
 - (ञ) संस्थालाई नेतृत्व प्रदान गर्ने र यसका लागि सदैव सक्रिय रहने ।
 - (ट) संस्थाको हित तथा उद्देश्य प्राप्तिका लागि आवश्यक पहल गर्ने ।
 - (ठ) विनियमका व्यवस्थाहरुको पूर्ण पालना गर्न गराउन तदारुकता देखाउने ।

- (ड) सहकारीका सिद्धान्तहरु र सहकारी ऐन नियम तथा सहकारी विभागका निर्देशनहरुको पालना गर्ने गराउने ।
- (ढ) सम्बन्धित सहकारी कार्यालयको निर्देशन तथा सुभावहरुको पालना गर्ने गराउने साथै यस विनियम बमोजिम दिनु पर्ने सूचना वा प्रतिवेदनहरु समयमानै पेश गर्ने ।
- (ण) सहकारी विभाग वा सहकारी कार्यालय वा सहकारीका सम्बन्धित संघबाट गरिने अनुगमन निरीक्षण कार्यमा सहयोग गर्ने एवं प्राप्त निर्देशन र सुभावहरुको पालना गर्ने गराउने ।
- (२) उपाध्यक्षको काम, कर्तव्य र अधिकार देहाय बमोजिमको हुनेछ :-
- (क) अध्यक्षको काममा सहयोग पुऱ्याउने ।
- (ख) अध्यक्षले लिखित रूपमा प्रत्यायोजित गरेका वा तोकेका कार्यहरु गर्ने ।
- (ग) अध्यक्षको अनुपस्थितिमा अध्यक्षले गर्ने सम्पूर्ण कार्यहरु गर्ने ।
- (घ) समितिको बैठकमा अन्य सदस्य सरह भाग लिने र निर्णयमा मत दिने ।
- (ङ) साधारण सभा वा समितिको निर्णय अनुसार तोकिएको जिम्मेवारी वहन गर्ने ।
- (३) सचिवको काम, कर्तव्य र अधिकार देहाय बमोजिमको हुनेछ :-
- (क) अध्यक्षको निर्देशानुसार साधारण सभाको अधिवेशन तथा समितिको बैठक बोलाउने,
- (ख) साधारणसभा तथा समितिद्वारा पारित निर्णयहरु कार्यान्वयन गर्ने, गराउने
- (ग) साधारणसभाको अधिवेशन र समितिको बैठकको कार्यसूची तयार गर्ने, सूचना निकाल्ने, बैठकको निर्णय पुस्तिका राख्ने र निर्णयहरु सदस्यहरुलाई पठाउने ।
- (घ) साधारणसभाबाट निर्णय गर्नुपर्ने कुनै निर्णयहरु भए पुनः छलफल एवं निर्णयार्थ पेश गर्ने ,
- (ङ) साधारणसभा र संचालक समितिबाट भएको निर्णयहरु कार्यान्वयन गर्ने गराउने,
- (च) कर्मचारी प्रशासन सम्बन्धि सम्पूर्ण कार्य गर्ने, गराउने ।
- (छ) संस्थाको दैनिक प्रशासनिक कार्यमा स्वयम संलग्न रही प्रवन्ध, निरीक्षण निर्देशन दिने
- (ज) अध्यक्षले तोकेको अन्य काम गर्ने गराउने ।
- (४) कोषाध्यक्षको काम, कर्तव्य र अधिकार देहाय बमोजिमको हुनेछ :-
- (क) संस्थाको आर्थिक कारोवार सम्बन्धी जिम्मा लिने,
- (ख) संस्थाको उद्देश्य प्राप्तिका लागि उपयुक्त लेखा पुस्तिका नियमानुसार दुरुस्त राख्ने राख्न लगाउने,
- (ग) साधारणसभा तथा समितिले मागेका वखत संस्थाको दैनिक कारोवार संग सम्बन्धित विवरण उपलब्ध गराउने ।
- (५) संचालक सदस्यको काम, कर्तव्य र अधिकार देहाय बमोजिमको हुनेछ :-
- (क) संचालक समितिको बैठकमा नियमित रूपमा सहभागी हुने ।
- (ख) संस्थाको हित र विकास कार्यमा आवश्यक सहयोग पुऱ्याउने ।
- (ग) निर्णय अनुसार विभिन्न उप समितिहरुमा रही तोकिएको जिम्मेवारी वहन गर्ने ।
- (घ) बैठकबाट गरिने निर्णयहरु संस्थाको हितका लागि हुनु पर्ने विषयमा सजग रहने ।
- (ङ.) सहकारीका सर्वमान्य सिद्धान्तहरु, सहकारी ऐन नियम, संस्थाको स्वीकृत विनियमावली र अन्य नीतिहरुको वर्खिलाप हुने गरी संस्था संचालन हुन नदिने ।
- (च) संस्थासंग आवद्ध सम्पूर्ण सदस्यहरुको प्रतिनिधीको रूपमा सदस्यहरुको हित प्रवर्द्धन हुने काम गर्ने गराउने ।

३३. लेखा समितिको गठन :

- (१) साधारणसभाद्वारा निर्वाचनको प्रक्रियाबाट एकजना संयोजक, २ जना सदस्य भएको ३ जनाको लेखा समितिको गठन हुनेछ ।
- (२) संचालक समितिका अन्य पदाधिकारीको लागि उम्मेदवार हुन आवश्यक पर्ने योग्यता भएका शेर सदस्यहरू लेखा समितिको पदमा निर्वाचित हुन उम्मेदवार बन्न पाउने छन् ।
तर संचालक समितिका कुनै पदाधिकारी लेखा समितिमा उम्मेदवार हुन पाउने छैन ।

३४. लेखा समितिको बैठक :

लेखा समितिको बैठक कम्तीमा वर्षको चार पटक बस्नेछ । बैठक बोलाउने अधिकार संयोजकलाई हुनेछ ।

३५. लेखा समितिको काम, कर्तव्य र अधिकार :

- (१) संस्थाको आन्तरिक लेखा परीक्षण गर्ने र समितिलाई सुझाव दिने ।
- (२) समिति र उपसमितिहरूले गरेका काम कारवाही र खर्च संस्थाको विनियम, सहकारी सिद्धान्त र नियम सम्मत छ, छैन जाँच गर्ने ।
- (३) संस्थाको कुनै काम कारवाहीबाट यसका सदस्यहरूलाई हानि नोक्सानी पुग्ने अवस्था भएमा वा लेखा परीक्षणको कार्यमा संचालक वा व्यवस्थापनबाट उचित सहयोग प्राप्त नभएमा वा सुधारात्मक कदमहरू संस्थामा तुरुन्त अवलम्बन गर्नु पर्ने अवस्था देखिएमा विशेष साधारणसभा बोलाउन समिति समक्ष अनुरोध गर्ने ।
- (४) लेखा परीक्षण सम्बन्धी प्रतिवेदन साधारण सभा समक्ष अनिवार्य रूपमा पेश गर्ने ।
- (५) लेखा समितिले साधारणसभामा पेश गर्ने प्रतिवेदनमा देहायका विवरण समेटिएको हुनेछ :
 - (क) समितिको बैठक बसेको संख्या ।
 - (ख) गत वर्ष दिइएको सुझाव कार्यान्वयनको अवस्था ।
 - (ग) अघिल्लो आर्थिक वर्ष र प्रतिवेदन पेश गरिने आर्थिक वर्षको तुलनात्मक आर्थिक विवरण ।
 - (घ) प्रतिवेदन गरिने आर्थिक वर्षको मुख्य मुख्य आर्थिक उपलब्धि एवं कारोवारका कमजोर पक्षहरू ।
 - (ङ.) सहकारी सिद्धान्तहरू, सहकारी ऐन नियमहरू एवं संस्थाको विनियमका व्यवस्थाहरूको पालनाको अवस्था ।
 - (च) संस्थाको स्वीकृत बचत तथा ऋण नीति एवं अन्य नीतिहरूको पालनाको अवस्था ।
 - (छ) कर्मचारी व्यवस्थापनका सबल पक्षहरू र दुर्बल पक्षहरू ।
 - (ज) संचालक समितिको कार्य प्रणाली र त्यसमा सुधार गर्नु पर्ने पक्षहरू ।
 - (झ) गत वर्ष सम्पन्न लेखापरीक्षणको गुणस्तर र सुधारका सुझावहरू ।
 - (ञ) सम्बन्धित सहकारी कार्यालय वा आफ्नो संस्था आबद्ध रहेको संघले संस्थाको कारोवारको जाँच वा अनुगमन गर्दा देखिएका कैफियत, संचालकहरूलाई दिइएको मुख्य मुख्य सुझावको विवरण तथा पालनाको अवस्था ।
 - (ट) संस्था संचालनमा व्यवस्थापन पक्षको समग्र मूल्यांकन: प्रभावकारिता, दक्षता, क्रियाशीलता, कर्मचारीको मनोबलको अवस्था, व्यावसायिकता आदि पक्ष ।

३६. लेखा समितिका पदाधिकारीहरूको पदावधि :

लेखा समितिको पदावधि संचालक समितिको पदावधि सरह नै हुनेछ । नयाँ समितिको गठन नहुञ्जेल सम्मका लागि पुरानै समितिले कामकाज चलाउनेछ । निजहरू पुनः निर्वाचित हुन सक्नेछन् ।

उप समितिहरूको गठन, काम, कर्तव्य र अधिकार

३७. ऋण लगानी उपसमिति :

- (१) ऋण लगानी उपसमितिमा एक जना संयोजक सहित तीन जना सदस्यहरू रहनेछन् । समितिले तोकेको समितिको एक जना संचालक संयोजक र बाँकी दुईजना सदस्यहरू समितिले शेयर सदस्यहरू मध्येबाट मनोनयन गर्नेछ ।
- (२) संस्थाको ऋणी सदस्यले भाखा नाघेको ऋण चुक्ता नगरे सम्म ऋण लगानी उपसमितिको पदमा मनोनयन गरिने छैन ।
- (३) उपदफा (१) बमोजिम गठित उपसमितिको पदावधि समितिको निर्णय बमोजिम हुनेछ ।

३८. ऋण लगानी उपसमितिको बैठक :

ऋण लगानी उपसमितिको बैठक आवश्यकतानुसार जुन सुकै बेला पनि बस्न सक्नेछ । संयोजकले उपसमितिको बैठक बोलाउनेछ ।

३९. ऋण लगानी उपसमितिको काम, कर्तव्य र अधिकार :

- (१) साधारणसभाबाट पारित बचत तथा ऋण नीति र समितिले दिएको निर्देशनको अधीनमा रही सदस्यहरूबाट पेश हुन आएका निवेदन माथि अध्ययन गरी ऋण दिन मनासिव देखिएमा ऋण प्रदान गर्न समितिलाई सिफारिस गर्ने । यसो गर्दा सुरक्षणको अवस्था वारे विभिन्न प्रक्रिया अवलम्बन गरी जाँच गर्ने र सुरक्षित लगानीको स्पष्ट आधार उल्लेख गरी निर्णय लिने । यस्ता आधार अन्तर्गत सम्पत्तिको यथार्थ मूल्यांकन, स्थलगत अध्ययन र सर्जमिनका आधारमा प्रचलित बजारभाउ, धितो राखिने सम्पत्तिमा पारिवारिक खिचलो तथा मुद्दा मामला भए नभएको आदि विषयमा एकीन गर्नेछ ।
- (२) सदस्यहरूबाट संस्थामा रहेको नगद मौज्जात भन्दा बढी ऋण माग भई निवेदन पेश हुन आएमा नगद मौज्जातको स्थिति, सदस्यहरूको आवश्यकता, ऋणको प्रकृति, ऋणको रकम र निवेदन दिएको मिति आदिलाई ध्यानमा राखी ऋण निवेदनमाथि प्राथमिकता निर्धारण गरी निर्णय गर्नेछ ।
- (३) सदस्यबाट तोकिएको समयमा नै ऋण चुक्ता भयो भएन नियमित अनुगमन गर्ने गराउने काम गर्नेछ ।
- (४) सदस्यद्वारा ऋणको सुरक्षण वापत राखिएका धितोपत्रहरूको समय समयमा निरीक्षण गर्नेछ ।
- (५) सदस्यले आफूले लिएको ऋण चुक्ता गर्न ढिलो वा अटेर गरेमा ऋण असूली प्रकृया शुरु गर्ने र कानुनी कारवाहीको लागि समिति समक्ष समयमै पेश गर्नेछ र निर्णय भए बमोजिम गर्नेछ ।
- (६) उपसमितिको आफ्नो काम कारवाही सम्बन्धी प्रतिवेदन समिति समक्ष पेश गर्ने ।

४०. शिक्षा उपसमिति :

- (१) शिक्षा उपसमितिमा एक जना संयोजक सहित तीन जना सदस्यहरू रहनेछन् । समितिले तोकेको समितिको एक जना संचालक संयोजक र अन्य दुईजना सदस्यहरू समितिले मनोनयन गर्नेछ ।
- (२) संस्थाको ऋणी सदस्यले भाखा नाघेको ऋण चुक्ता नगरे सम्म शिक्षा उपसमितिको कुनै पदमा मनोनयन गरिने छैन ।
- (३) उपदफा (१) बमोजिम गठित उपसमितिको पदावधि समितिले तोके बमोजिम हुनेछ ।

४१. शिक्षा उपसमितिको बैठक :

शिक्षा उपसमितिको बैठक आवश्यकतानुसार जुन सुकै बेला बस्न सक्नेछ । संयोजकले उपसमितिको बैठक बोलाउनेछ ।

४२. शिक्षा उपसमितिको काम, कर्तव्य र अधिकार :

- (१) सहकारीको अवधारणा, सहकारीका मूल्य मान्यता र सिद्धान्तका सम्बन्धमा सदस्यहरुलाई ज्ञान दिलाउनका लागि स्वीकृत बजेट तथा कार्यक्रम बमोजिम सहकारी सम्बन्धी तालिम , अन्तर्क्रिया, गोष्ठी, सेमिनारको आयोजना गर्ने ।
- (२) संस्थाको सदस्य र गैर सदस्यहरुका बीचको भेदको वारेमा सदस्यलाई जानकारी दिने ।
- (३) संस्थामा सकेसम्म नयाँ सदस्यहरु सामेल गराउन प्रयत्नशील रहने ।
- (४) उपसमितिको आफ्नो काम कारवाही सम्बन्धी प्रतिवेदन समिति समक्ष पेश गर्ने ।

४३. अन्य उपसमितिहरुको गठन :

संचालक समितिले संस्थाको उद्देश्य र कार्यहरु संचालन गर्न आवश्यकतानुसार अन्य उप-समितिहरुको गठन गर्न सक्नेछ । समितिले त्यसरी उपसमितिको गठन गर्दा त्यस्तो उपसमितिले गनुपर्ने काम, कार्य सम्पन्न गर्नुपर्ने अवधि तथा निजहरुको शर्त तथा सुविधाहरु तोकिदिनेछ ।

४४. समिति उपसमितिका पदाधिकारीहरु एवं सदस्यहरु अवैतनिक हुने :

संचालक समिति एवं अन्य समिति वा उप समितिका पदाधिकारी लगायत सदस्यहरु अवैतनिक हुनेछन् । तर, संचालक सदस्य मध्ये कसैले प्रबन्ध संचालकका रूपमा कार्य गरी पारिश्रमिक लिन यो दफाले बाधा पुऱ्याएको मानिने छैन ।

परिच्छेद- ८

निर्वाचन सम्बन्धी व्यवस्था:

४५. संचालक समिति र लेखा समितिको निर्वाचन

- (१) संस्थाको विनियमको अधीनमा रही संचालक समिति र लेखा समितिको निर्वाचन गर्न संचालक समितिले ३ सदस्यीय निर्वाचन समिति गठन गर्नेछ ।
- (२) सामाजिक वा बौद्धिक रूपले प्रतिष्ठित स्थानीय व्यक्ति वा सहकारीको क्षेत्रमा अनुभव हासिल गरेको व्यक्तिको संयोजकत्वमा संस्थाको शेयर सदस्यहरु मध्येबाट एकजना (निर्वाचनमा उम्मेदवार नहुने) र ज्वालामूखी गा.पा. कोकार्यालय को एक जना कर्मचारी प्रतिनिधि रहने गरी निर्वाचन समिति गठन गरिनेछ ।
- (३) निर्वाचन समितिले विनियममा भएको व्यवस्था बमोजिम संचालक समिति र लेखा समितिको पदाधिकारीहरुको निर्वाचन प्रजातान्त्रिक प्रक्रियाबाट सम्पन्न गर्नेछ ।
- (४) निर्वाचन समितिले निर्वाचन प्रक्रिया अन्तर्गत प्रकाशन गरेका निर्वाचन कार्यक्रम, सदस्यहरुलाई गरेको सार्वजनिक सूचना, निर्णयहरु, प्रयोगमा ल्याएका विभिन्न कागजात एवं मनोनयन फाराम साथ उम्मेदवारले पेश गरेका आवश्यक प्रमाणहरु सिल्ड गरी सुरक्षित साथ राख्ने जिम्मेवारी नयाँ निर्वाचित संचालक समितिको अध्यक्षको हुनेछ ।
- (५) निर्वाचन समितिले निर्वाचित पदाधिकारीलाई निर्धारित ढाँचामा प्रमाणपत्र प्रदान गर्नेछ, र शपथ ग्रहण गराउनेछ ।
- (६) निर्वाचन समितिलाई आफ्नो काम सम्पन्न गर्न गराउन समिति र संस्थाको कार्यालय व्यवस्थापनले साधन श्रोत र आवश्यक जनशक्ति उपलब्ध गराउनेछ ।
- (७) कुनै सदस्य संस्थाको संचालक वा लेखा समितिको पदमा उम्मेदवार हुँदा मनोनयन पत्र साथ देहायका विवरण खुल्ने स्वघोषण पत्र पेश गर्नु पर्नेछ:
 - ✓ प्रचलित कानून बमोजिम आफ्नो नाम कालो सूचीमा नपरेको,
 - ✓ कर्जा कारोवारमा अनियमितता नगरेको,
 - ✓ संस्थाबाट लिएको ऋणको भाखा ननाघेको,
 - ✓ संस्थामा अन्य तिर्न बुझाउनु पर्ने बाँकी बक्यौता नभएको, र

- ✓ संस्थाको स्वीकृत कार्यक्षेत्र भित्र बसोबास गरी रहेको ।
- (८) एकाघर परिवारबाट एक भन्दा बढी व्यक्ति एकै अवधिमा संचालकको पदमा बहाल रहन पाउने छैनन् ।
- (९) संचालकको पदावधि समाप्त हुनु अगावै नयाँ संचालक समितिको निर्वाचन गराउने दायित्व निर्वाह नगरी पदावधि गुजारेको अवधि ३ महिना बितिसकेको भए ती संचालकहरु नयाँ संचालक समिति र लेखा समितिको निर्वाचनमा उम्मेदवार हुन पाउने छैनन् ।
- (१०) सदस्यताका लागि आवश्यक पर्ने योग्यता नभएका व्यक्ति संचालक समिति वा लेखा समितिको निर्वाचनमा उम्मेदवार हुन पाउने छैनन् ।
- (११) कुनै दावी विरोध परी विवरण फुटा ठहरेमा निर्वाचन समितिले मनोनयन रद्द गर्नेछ ।
- (१२) संचालक समिति र लेखा समितिका पदाधिकारीहरुले तोकिए बमोजिम शपथ लिनुपर्नेछ । शपथ ग्रहण अनुसूची-४ मा तोकिएको ढाँचा बमोजिम हुनेछ ।
- (१३) संचालक समिति वा लेखा समितिको रिक्त पद निर्वाचन समितिले संचालन गरेको निर्वाचन कार्यक्रमबाट मात्र पूर्ति गर्न सकिनेछ । यसरी निर्वाचित पदाधिकारीको पदावधि बाँकी अवधिको लागि मात्र हुनेछ । सम्पूर्ण समिति भंग गरिएको अवस्थामा भने निर्वाचित पदाधिकारीको पदावधि विनियम बमोजिम पूर्ण अवधिको हुनेछ ।

परिच्छेद - ९ लेखा परीक्षण

४६. लेखापरीक्षण सम्बन्धी व्यवस्था :

- (१) संस्थाले प्रत्येक वर्षको हिसाब-किताबको लेखापरीक्षण आर्थिक वर्ष समाप्त भएको मितिले तीन महिना भित्र साधारण सभाले नियुक्त गरेका रजिष्टर्ड लेखापरीक्षकबाट गराई सक्नेछ ।
- (२) लेखापरीक्षकले आफ्नो प्रतिवेदन वार्षिक साधारणसभा समक्ष स्वयं प्रस्तुत गर्नेछ ।
- (३) लेखापरीक्षकको पारिश्रमिक साधारण सभाले तोके बमोजिम हुनेछ ।
- (४) एउटै लेखापरीक्षकलाई लगातार तीन पटक भन्दा बढी नियुक्ति गरिने छैन ।
- (५) साधारण सभाले लेखा परीक्षक नियुक्त गर्दा ज्वालामूखी गा.पा. कोकार्यालय काठमाडौंमा प्रत्येक आर्थिक वर्षको लागि सूचीकृत भएको रजिष्टर्ड लेखापरीक्षकलाई मात्र गर्नेछ । लेखापरीक्षक नियुक्त गर्दा ज्वालामूखी गा.पा. कोकार्यालय बाट पूर्व स्वीकृति लिइ मात्र गरिनेछ ।
- (६) साधारणसभाले लेखा परीक्षकको नियुक्ति र निजको पारिश्रमिक तोक्ने अधिकार संचालक समितिलाई दिन सक्नेछ ।
- (७) लेखा परीक्षकको प्रतिवेदनमा अन्य कुराको अतिरिक्त देहायका विवरण समेत समाविष्ट भएको हुनेछ :
 - (क) संस्थाका पदाधिकारी वा कर्मचारीले सहकारीको मूल्य मान्यता र सिद्धान्त एवं प्रचलित सहकारी सम्बन्धी कानूनको पालना गरेका छन छैनन् ।
 - (ख) संस्थाका पदाधिकारी वा कर्मचारीले संस्थाको विनियम र साधारण सभाबाट स्वीकृत नीति तथा निर्देशिकाहरुको पालना गरेका छन छैनन् ।
 - (ग) लेखा परीक्षक नियुक्तिमा सहमति दिँदा ज्वालामूखी गा.पा. कोकार्यालय काठमाडौंले दिएको निर्देशन बमोजिमका विषयहरुमा संक्षिप्त टिप्पणी ।
 - (घ) विशेष गरी प्रतिवेदनमा बचत कर्ताको बचतको सुरक्षणको अवस्था के छ, लगानीहरु पर्याप्त सुरक्षणको आधारमा गरिएको छ, छैन, व्यवस्थापकहरुबाट फजुल खर्च रोक्ने तर्फ के कस्ता प्रयासहरु भएका छन वा छैनन् ।

- (ड) संस्थाका पदाधिकारी एवं कर्मचारीहरूले लिएको ऋण र पेशकीका वारेमा लिएको अंक, रकम दिंदा अवलम्बन गरिएको प्रक्रिया, ऋणको भाखा नाघे ननाघेको र साँवा व्याज समयमै तिरे नतिरेको विवरण, पेशकी लिनको प्रयोजन, आर्थिक अनुशासन आदि ।
- (ढ) लेखापरीक्षकको प्रतिवेदनमा उपरोक्त विवरण समावेश नभएमा साधारण सभा वा सम्बन्धित सहकारी कार्यालयले अर्को लेखापरीक्षक नियुक्त गर्न निर्देश गर्न सक्नेछ वा त्यस्ता लेखा परिक्षकलाई त्यस संस्थाको आगामी वर्षहरूको लेखापरीक्षण गर्न अनुमति नदिन सक्नेछ ।

परिच्छेद-१०

बचत निक्षेप संकलन, ऋण लगानी, ब्याजदर र तरलता सम्बन्धी व्यवस्था

४७. **बचत निक्षेप संकलन** :संस्थाले देहाय बमोजिमको बचत सदस्यहरूबाट संकलन गर्न सक्नेछ :-

- (१) सदस्यले साधारण बचतको रूपमा संस्थाको सदस्यता प्राप्त गरेको मिति देखि संस्थामा आफूले कबुल गरेको बचत रकमको किस्ताको भुक्तानी नियमित रूपमा गर्नुपर्नेछ । यस्तो नियमित बचत किस्ता अग्रिम रूपमा पनि जम्मा गर्न सकिनेछ ।
- (२) सदस्यले संस्थाको बचत तथा ऋण नीतिको अधीनमा रही तीन महिना भन्दा बढी समयका लागि मुद्दती खातामा आवधिक बचतको रूपमा रकम जम्मा गर्न सक्नेछ र सो रकममा संस्थाले तोकेको ब्याज आवधिक रूपमा प्राप्त गर्नेछ ।
- (३) सदस्यले उपदफा (१) बमोजिम जम्मा गरेको रकम जुनसुकै बेला पनि फिक्न सक्नेछ र साधारण बचतमा दिइने ब्याज सम्बन्धी व्यवस्था बचत तथा ऋण नीतिको अधिनमा रही समितिले समय समयमा तोके बमोजिम हुनेछ ।
- (४) संस्थाले शेयर पुँजीको बढीमा १० गुणा सम्म मात्र सदस्यहरूबाट बचत संकलन गर्नेछ ।
- (५) संस्थाले सार्वजनिक रूपमा विज्ञापन गरी बचत निक्षेप संकलन गर्ने वा ऋण प्रवाह गर्ने छैन ।
- (६) संस्थाले बचत निक्षेप संकलन गर्ने र कर्जा प्रवाह गर्ने कार्य आफ्नो सदस्यहरूका बीचमा मात्र सीमित रही गर्नेछ ।
- (७) संस्थाले गैर सदस्यसंग बचत तथा ऋणको कारोवार गर्नेछैन ।
- (८) संस्थाले सहकारी बैंक र सहकारीका संघहरू बाहेक प्राकृतिक व्यक्तिसंग मात्र बचत तथा ऋणको कारोवार गर्नेछ ।
- (९) सामान्यतया कुनै सदस्यबाट एकमूष्ट आवधिक बचत स्वीकार गर्दा संस्थाले त्यस्ता सदस्यको शेयर र बचत निक्षेपको अनुपात १:१० हुने गरी गर्नेछ ।

४८. **ऋण लगानी** :

- (१) कुनै सदस्यले संस्थाबाट ऋण लिनु पर्दा संस्थाले तोकेको ऋण निवेदन फाराम भरी ऋण लगानी उपसमिति समक्ष पेश गर्नु पर्नेछ ।
- (२) समितिले सदस्यको सदस्यता, बचत निक्षेप रकम, सदस्यहरूको जमानी वा अन्य स्वीकृत धितोको आधारमा ऋण लगानी उपसमिति समेतको सिफारिशमा ऋण प्रदान गर्नेछ ।
- (३) संस्थाले कुनै एक सदस्यलाई संस्थाको प्राथमिक पुँजीको १० प्रतिशतमा ननघाई ऋण प्रदान गर्न सक्नेछ । सदस्यले लिएको ऋणको साँवा र ब्याज पुरै भुक्तानी नगरेसम्म निजलाई पुनः ऋण लगानी गर्नेछैन । प्राथमिक पुँजी भन्नाले संस्थाको शेयर पुँजी, बचत रकम तथा जगेडा कोषलाई सम्भन्नुपर्छ ।
- (४) समितिले सदस्यलाई ऋण प्रदान गर्दा प्रदान गरिने ऋण रकमको कम्तिमा दोब्बर मूल्य बराबरको जायजेथा धरौटी राखी वा कुनै सदस्यको धन जमानीमा मात्र ऋण लगानी गर्नेछ । तर समितिलाई औचित्यताको आधारमा सामुहिक जमानीमा ऋण लगानी गर्न बाधा परेको मानिने छैन ।

- (५) संस्थाले जेथा धितो राखी ऋण लगानी गर्दा ऋण लिने सदस्यको आफ्नै वा एका सगोलका परिवारका सदस्यको नाममा रहेको जेथा धितो नराखी अर्काको जेथाको आधारमा मात्र ऋण लगानी गर्नेछैन ।
- (६) सामान्यतः संस्थाबाट एकै अवधिमा संस्थाका संचालक समितिका ४९ प्रतिशत भन्दा बढी पदाधिकारीहरूले ऋण लिन सक्नेछैनन् ।
- (७) सदस्यले जुन उद्देश्यका लागि संस्थाबाट ऋण लिएको हो सोही उद्देश्य प्राप्तिका लागि ऋणको उपयोग गर्नुपर्नेछ ।
- (८) संस्थाले संचालक समिति, लेखा समिति तथा ऋण लगानी उप-समितिका पदाधिकारी एवं कर्मचारीहरूले लिएको ऋणको विवरण प्रत्येक ६ महिनामा सम्बन्धित ज्वालामूखी गा.पा. कार्यालयमा पेश गर्नेछ ।
- (९) ऋण लगानी प्रक्रियामा सदस्य एवं पदाधिकारी बीच कुनै किसिमको विभेद गरिने छैन ।
- (१०) संस्थाले ऋण लगानी गर्दा घट्टो दरमा ब्याज हिसाब गर्नु पर्नेछ ।

४९. ऋणको किसिम :

साधारण सभाले अनुमोदन गरेको ऋण नीतिको अधीनमा रही समितिले समय समयमा ऋणको किसिम तोक्न सक्नेछ ।

५०. ऋण नोक्सानी कोषको व्यवस्था :

- (१) संस्थाबाट प्रवाहित हुने ऋणलाई देहाय बमोजिम ३ वर्गमा विभाजन गरी ऋण नोक्सानी कोषको व्यवस्था गरिने छः

क्र.सं.	ऋणको वर्गीकरण	भाखा नाघेको अवधि	ऋण नोक्सानी कोषको व्यवस्था
१	असल ऋण	भाखा ननाघेको	१ प्रतिशत
२	शंकास्पद ऋण	१ वर्ष सम्म भाखा नाघेको	३५ प्रतिशत
३	खराब ऋण	१ वर्ष भन्दा बढी भाखा नाघेको	१०० प्रतिशत

- (२) संस्थाले उपदफा (१) मा उल्लेख भए बमोजिमको ऋणको वर्गीकरण र ऋण नोक्सानी कोषको व्यवस्था गरी प्रत्येक वर्ष श्रावण महिना भित्र सम्बन्धित ज्वालामूखी गा.पा. कार्यालयमा विवरण पेश गर्नेछ ।
- (३) संस्थाले आफ्ना सदस्यको शेयर प्रमाण पत्र वा अन्य कुनै सहकारी संस्थाको सदस्यको शेयर प्रमाण पत्र धितो जमानी राखी ऋण लगानी गर्नेछैन ।
- (४) समितिले संस्था दर्ता हुँदाका बखत आवेदक रहेका सदस्य बाहेक अन्य व्यक्तिको हकमा सदस्यको रूपमा तीन महिनासम्म संस्थामा नियमित बचत गरे पछि मात्र ऋण लगानी गर्नेछ ।

५१. बचत निक्षेप तथा ऋण लगानीको रकममा ब्याज :

- (१) संस्थाले बचतमा प्रदान गर्ने ब्याज दर र ऋण लगानीमा लिने ब्याज दरको निर्धारण प्रचलित बजार दरको आधारमा गर्नेछ ।
- (२) संस्थाले बजारमा प्रचलित ब्याज दर भन्दा अस्वभाविक रूपले बढी ब्याजमा बचत संकलन तथा ऋण लगानीको कारोबार गर्नेछैन ।
- (३) संस्थाले सदस्यको बचतमा दिने ब्याज दर र ऋण लगानीमा लिने ब्याज दरको अन्तर औसत ६ प्रतिशत भन्दा बढी हुनेछैन ।
- (४) समितिले सदस्यको विभिन्न उद्देश्यमूलक कार्यक्रम संचालनार्थ साधारण सभाले अनुमोदन गरे अनुरूप ऋण नीतिमा उल्लेख भए बमोजिम ऋणको किसिममा ब्याज तोक्नेछ ।
- (५) संस्थाले बचत, ऋण लगानी, ब्याज निर्धारण आदि विषयहरूमा आवश्यक शर्त प्रक्रिया तथा कार्यविधिहरू बचत तथा ऋण नीतिमा व्यवस्था गर्नेछ । संस्थाले त्यस्तो बचत तथा ऋण नीति साधारण सभाबाट अनुमोदन गराई लागु गर्नेछ ।
- (६) संस्थाले साधारण सभाबाट अनुमोदित बचत तथा ऋण नीति सम्बन्धित सहकारी कार्यालयमा पेश गर्नेछ ।

- (७) संस्थाले निर्धारण गरेको ब्याज दरको विवरण प्रत्येक ६ महिनामा सम्बन्धित सहकारी कार्यालयमा पेश गर्नेछ ।
- (८) संस्थाले ब्याजदर परिवर्तन गरेमा सो को विवरण संस्थाको कार्यालयमा सबैले देख्ने गरी सूचना गर्नेछ । संस्थाले परिवर्तित ब्याजदर सम्बन्धी विवरण परिवर्तन भएको ७ दिन भित्र सम्बन्धित सहकारी कार्यालयमा पेश गर्नेछ ।
- (९) संस्थाले सदस्यहरूका बीच लाभांश वितरण प्रयोजनको लागि नगद पद्धतिमा ब्याज आय लेखा राख्नेछ । नगदमा प्राप्त नभएको ब्याजलाई पाउनु पर्ने ब्याज हिसावमा खर्च लेखी ब्याज मुलतवी हिसावमा जम्मा गर्नेछ ।

५२. विलम्ब शुल्क :

- (१) सदस्यले संस्थाबाट लिएको ऋणको साँवा र ब्याज तोकिएको अवधिमा नै तोकिए बमोजिम भुक्तानी गर्नुपर्नेछ ।
- (२) सदस्यले उपदफा (१) बमोजिम ऋणको साँवा र ब्याज भुक्तानी नगरेमा देहाय बमोजिमको अवधिको लागि देहाय बमोजिमको रकम विलम्ब शुल्क वापत तिर्नुपर्नेछ:-
 - (क) प्रथम महिनाको लागि एक प्रतिशत
 - (ख) दोश्रो महिनामा डेढ प्रतिशत
 - (ग) तेश्रो महिनामा दुई प्रतिशत
- (३) उपदफा (२) मा उल्लेखित भन्दा बढी अवधिको लागि ऋण नीतिमा उल्लेख भए बमोजिम विलम्ब शुल्क लाग्नेछ । तर ऋणीको आर्थिक स्तर र अवस्था हेरी समितिले तोके बमोजिम विलम्ब शुल्क छुट दिन सक्नेछ ।

५३. तरलता :

- (१) संस्थाले कुल बचत रकमको कम्तिमा १० प्रतिशत रकम तरलताको रूपमा राख्नेछ । यस प्रयोजनको लागि नगद मौज्जात, मुद्दती हिसाब र सरकारी ऋण पत्रमा गरेको लगानीलाई समेत तरल सम्पत्ति मानिनेछ ।
- (२) संस्थाले उपदफा (१) बमोजिमको तरलता रकम मध्ये कम्तिमा पाँच(५) प्रतिशत नगद मौज्जात राख्नु पर्नेछ । अनिवार्य रूपमा राख्नु पर्ने यस्तो नगद मौज्जात सहकारी बैंक, एवं अन्य बैंक वा वित्तीय संस्थाहरूमा राखिएको मुद्दती हिसाबलाई समेत समावेश गरी गणना गरिनेछ ।
- (३) संस्थाले तरलताको गणना गर्दा प्रत्येक महिनाको अन्तिम दिनलाई आधार मान्नेछ
- (४) संस्थाले तरलता समेत खुलेको कारोवार सम्बन्धी विवरण संस्थाको कार्यालयमा मासिक रूपमा प्रकाशन गर्नेछ ।
- (५) संस्थाले तरलता सम्बन्धी विवरण समेतको प्रतिवेदन सम्बन्धित सहकारी कार्यालयमा प्रत्येक ६ महिनामा पेश गर्नेछ ।

परिच्छेद -११

वित्तीय कारोवारको व्यवस्थापन र सम्पत्ति खरीद सम्बन्धी व्यवस्था

५४. संस्थाले राख्नु पर्ने बही खाता एवं दर्ता किताब :

संस्थाले देहाय बमोजिमको बही खाता तथा दर्ता किताब राख्नेछ:-

- (क) विनियमको दफा १७ (अनुसूची-२) बमोजिमको सदस्य दर्ता किताब,
- (ख) प्रारम्भिक साधारणसभा, वार्षिक साधारणसभा, विशेष साधारणसभा, समिति, लेखा समिति र उपसमितिहरूको छुट्टाछुट्टै निर्णय पुस्तिकाहरू ,
- (ग) नगद बही खाता ,
- (घ) संस्थाले अरु कुनै व्यक्ति वा संघ संस्थासंग कुनै कारोवार गरेका भए सो कारोवार देखाउने किताब,
- (ङ) शेयर दर्ता किताब,

- (च) ऋण लेनदेन गरेको दर्ता किताब,
- (छ) बेरुजू एवं सम्परीक्षण किताब,
- (ज) व्यक्तिगत खाता,
- (झ) सदस्यहरूको व्यक्तिगत बचत खाता,
- (ञ) जिन्सी दर्ता किताब,
- (ट) आम्दानी, खर्च, सम्पत्ति र दायित्व देखिने खाताहरू,
- (ठ) समय-समयमा समितिले तोकिएको अन्य अभिलेख एवं खाताहरू ।

५५. कोषको व्यवस्था :

- (१) संस्थाको एउटा छुट्टै कोष हुनेछ र सो कोषमा देहायका रकमहरू रहनेछन् :
 - (क) शेयर लगायत संस्थाले आर्जन गरेका सबै किसिमका आम्दानी,
 - (ख) नेपाल सरकार वा गैरसरकारी संघ संस्थाबाट प्राप्त अनुदान रकम,
 - (ग) विदेशी सरकार वा अन्तरराष्ट्रिय दातृ संघ संस्थाबाट प्राप्त अनुदानको रकम,
 - (घ) संस्थाले शेयर बिक्री गरे वापत प्राप्त रकम, नियमित बचत र सदस्यता वापत प्राप्त शुल्कहरू ।
 - (ङ) अन्य श्रोतबाट प्राप्त रकम ।
- (२) उपदफा (१) बमोजिमको कोषको रकम विनियममा व्यवस्था भए बमोजिमको कार्यमा खर्च गरिनेछ ।
- (३) संस्थाले विदेशी सरकार वा अन्तर्राष्ट्रिय गैरसरकारी संघ संस्थाबाट ऋण रकम प्राप्त गर्नु अघि नेपाल सरकारको पूर्व स्वीकृति लिनेछ ।
- (४) उपदफा (१) बमोजिम संस्थालाई प्राप्त हुने सबै प्रकारको रकम समितिले निर्णय गरेको कुनै बैंकमा संस्थाको नाममा आवश्यक खाता (चलती, बचत, मुद्दती) खोली जम्मा गरिनेछ ।
- (५) उपदफा (१) बमोजिमको कोषको खाताको संचालन समितिको अध्यक्ष र प्रबन्ध संचालक वा व्यवस्थापकको संयुक्त दस्तखतबाट हुनेछ । कोषको सम्पूर्ण जिम्मा खाता संचालकहरूमा रहनेछ । कोषबाट रकम भिक्दा संस्थाको स्वीकृत विनियम बमोजिम स्पष्ट निर्णय भएको कामका लागि हुनुपर्दछ । रकम चलनमा ल्याउने आधारहरू कानून सम्मत हुनुपर्नेछ । संस्थाको सम्पत्ति व्यक्तिगत प्रयोजनमा फिक्न वा प्रयोग गरिएको पाइएमा अख्तियार दुरुपयोग गरेको मानिनेछ ।

५६. जगेडा कोष :

संस्थाको जगेडा कोषमा देहाय बमोजिमको रकम रहनेछ:-

- (क) प्रत्येक आर्थिक वर्षमा संस्थाले गरेको कारोवारको हिसाव जाँच भएपछि खुद लाभांशबाट छुट्याइएको कम्तीमा २५ प्रतिशत रकम,
- (ख) सदस्यता प्रवेश शुल्क,
- (ग) अन्य कुनै प्रकारले यस कोषमा जाने रकम ।

५७. खुद बचतको बाँडफाँड :

- (१) खुद लाभांश को २५% रकम जगेडा कोषमा छुट्याई बाँकी रहन आएको रकमलाई देहाय बमोजिमका कोषमा साधारण सभाबाट अनुमोदन गराउने गरी संचालक समितिको निर्णय अनुसार रकम छुट्याई सोही प्रयोजनमा मात्र खर्च गर्ने गरी कोष खडा गरिने छ ।
 - (क) शेयर लाभांश कोष : सहकारी ऐन नियम अनुसार शेयर रकमको १५ प्रतिशतमा नबड्ने गरी सदस्यहरूलाई वितरण गर्ने गरी ।
 - (ख) संरक्षित पुँजी फिर्ता कोष : कारोवारको आधारमा सदस्यहरूलाई वितरण हुने गरी ।
 - (ग) घाटा पूर्ति कोष : संस्थाको विगतको घाटा पूर्ति गर्दै लान ।

- (घ) सहकारी शिक्षा र तालिम कोष : आफ्ना सदस्य, पदाधिकारीहरु वा कर्मचारीहरुलाई सहकारी विषयको ज्ञान दिलाउन र दक्षता अभिवृद्धिका लागि तालिम गोष्ठी आदिमा खर्च गर्ने गरी अनिवार्य रूपमा कोष खडा गरिनेछ ।
- (ङ) डुवन्त ऋण कोष : संस्थाको कारोवारमा देखिएको ऋणको किसिम अनुसार जोखिम वहन गर्न ।
- (च) संस्था विकास कोष : संस्थागत विकाशका लागि सभाको सहमतिमा संस्था विकास कोष खडा गर्ने प्रयोजनका लागि ।
- (छ) सहकारी संस्था स्थिरिकरण कोष : आफू आवद्ध रहेको संबन्धित सहकारी संघ अन्तर्गत रहने गरी सहकारी संस्थाहरुको सामुहिक हितका लागि संघको साधारण सभाबाट भएको निर्णय बमोजिम सहकारी संस्था स्थिरिकरण कोषमा केही रकम जम्मा हुने गरी कोषको व्यवस्था गरिनेछ ।
- (२) कर्मचारी बोनस कोषबाट कर्मचारीहरुलाई बोनस वितरण गर्दा नियमानुसार गरिनेछ ।
- (३) संरक्षित पुँजी फिर्ता कोषको रकम सदस्यहरुलाई बाँडफाँड गरी भुक्तानी गर्नका लागि संस्थासंग प्रत्येक सदस्यले गरेको कारोवारको आधारमा भुक्तानी गर्ने व्यवस्था संचालक समितिले मिलाउनेछ ।
- (४) शेयर लाभांश कोष र संरक्षित पुँजी फिर्ता कोषबाट रकम वितरण भई बाँकी हुन आउने रकम जगेडा कोषमा जम्मा गरिनेछ ।

५८. कोषको सुरक्षा :

- (१) समितिले व्यवस्थापकको जिम्मामा रहने भनी तोकेको कोषको रकम व्यवस्थापकको जिम्मामा रहनेछ ।
- (२) उपदफा (१) मा उल्लेखित अवस्था बाहेक संस्थाको रकम समितिले कुनै बैंकमा संस्थाको नाममा खाता खोली जम्मा गर्नेछ ।
- (३) कोषको सुरक्षाको लागि संस्थाले प्रचलित कानून बमोजिम स्थापित बीमा कम्पनीमा आवश्यकतानुसार सदस्यहरुको शेयर, बचत र ऋण लगानी जस्ता रकमको सुरक्षणका लागि बीमा गर्न सक्नेछ ।

५९. कोषको उपयोग :

जगेडा कोषबाट आर्जित आम्दानी सोही कोषमा जम्मा हुनेछ र अन्य कोषहरुबाट एवं संस्थाको दैनिक कारोवारबाट आर्जित व्याज वा आम्दानी संस्थाको आम्दानी मनिनेछ । आर्थिक वर्षको अन्त्यमा लेखापरीक्षण भई देखिएको खुद मुनाफा विनियममा व्यवस्था भए बमोजिमको कोषहरुमा सारिनेछ ।

६०. बाँकी बक्यौता असूल उपर गर्ने :

सदस्यले संस्थाबाट लिएको ऋण चुक्ता नगरेमा बाँकी ऋण रकम, सोमा लाग्ने व्याज र विलम्ब शुल्क समेत निजको घर-घराना (जायजैथा) बाट सहकारी ऐन नियममा तोकिए बमोजिमको कार्यविधि अपनाई संस्थाले असूल उपर गर्नेछ । संस्थाले रकम असूल उपर गर्दा लाग्ने वा लागेको सम्पूर्ण खर्चको रकम समेत सम्बन्धित ऋणी सदस्यबाट नै असूल उपर गरिनेछ । असूल उपरको कार्यवाही गर्दा लिलाम बढाबढबाट उठेको रकम संस्थाको दायित्व फरफारक गरी बाँकी रहन आएको रकम संबन्धित सदस्यलाई फिर्ता गरिनेछ ।

६१. ऋण मिनाहा :

संस्थाले असूल उपर गर्नुपर्ने ऋण वा अरु कुनै रकम मिनाहा गर्नुपर्दा पर्याप्त कारणहरु सहित संचालक समितिले निर्णय गरी साधारण सभामा स्वीकृतिका लागि पेश गर्न सक्नेछ । साधारणसभामा उपस्थित सदस्यहरुको दुई तिहाई बहुमतको निर्णयबाट मात्र यस्तो निर्णय कार्यान्वयन हुन सक्नेछ ।

६२. सेवा शुल्क:

संस्थाले सदस्यहरूसंग ऋणको कारोवार गर्दा व्याज बाहेक अन्य कुनै शुल्क लिइने छैन । सदस्यहरुलाई पुऱ्याइने अन्य सेवा वापत भने पूर्व निर्धारित सेवा शुल्क लिन बाधा पर्नेछैन ।

६३. घर जग्गा खरीद

१. संस्थाको कार्यालय एवं कारखाना वा गोदाम प्रयोजनका लागि घर जग्गा खरीद गर्दा संस्थाको कोष विश्लेषण अनिवार्य रूपमा गरिनेछ ।
२. सम्पत्ति खरीद तथा बिक्रीको लागि साधारण सभाको स्वीकृति लिइनेछ ।
३. स्थीर सम्पत्ति खरीद गर्न सदस्यबाट संकलित वचत रकमको प्रयोग गरिने छैन ।
४. साधारण सभामा सदस्यहरुको स्वीकृति लिएर घर जग्गा खरीद गरी संस्था प्रति जनविश्वास बढाउन छुट्टै कोष सिर्जना गरी खरीद प्रक्रिया अघि बढाउन सकिने छ । त्यस्तै विविध कोषहरुको प्रयोग एवं संकलित शेयरको केही अंश प्रयोग गरी घर जग्गा खरीद गर्न सभाको निर्णय बमोजिम समितिले आवश्यक पहल गर्नेछ ।
५. खरीद बिक्री प्रक्रियामा पारदर्शीता कायम गर्ने एवं निर्धारित प्रक्रिया पूरा गरी गराई मात्र गर्न सकिने व्यवस्था मिलाइने छ ।
६. संस्थाको उद्देश्य विपरीत गई सम्बन्धित निकायको अनुमति नलिई संस्थाको नामबाट घर जग्गाको कारोवार गरिने छैन ।

परिच्छेद - १२

कार्यालय व्यवस्थापनमा

कार्यकारी प्रमुखको काम, कर्तव्य र अधिकार

६४. कर्मचारी व्यवस्थापन :

- (१) स्वीकृत कर्मचारी प्रशासन उप-विनियम बमोजिम कर्मचारी प्रशासन संचालन गर्ने । यस्तो व्यवस्था नभएको अवस्थामा अन्तरिम रूपमा संचालक समितिबाट निर्णय गराई आवश्यक प्रशासनिक निर्णय लिनु पर्नेछ ।
- (२) साधारण सभाको स्वीकृत दरबन्दी र संस्थाको आर्थिक सक्षमताको आधारमा समितिको निर्णय अनुसार निश्चित प्रक्रिया पूरा गरी गराई व्यवस्थापक नियुक्त गर्न सकिनेछ ।
- (३) उपदफा (२) बमोजिम व्यवस्थापक नियुक्ति हुन नसकेमा समितिले संस्थाको कुनै संचालकलाई प्रबन्ध संचालकको रूपमा कार्य गर्ने गरी तोक्न सक्नेछ । संस्थाको क्षमता र प्रचलनका आधारमा निजको पारिश्रमिक तोकिए बमोजिम हुनेछ ।
- (४) व्यवस्थापकले कर्मचारी प्रशासन उप-विनियम तथा संस्थाको क्षमताको आधारमा संचालक समितिको निर्णय अनुसार निश्चित प्रक्रिया पूरा गरी गराई संस्थालाई आवश्यक पर्ने कर्मचारीहरु नियुक्त गर्नेछ ।
- (५) संस्थाले कर्मचारी भर्ना गरी संस्थाको काम संचालन गर्न सक्ने अवस्था नभएमा संचालक समितिको निर्णय अनुसार संचालकहरु बीच कामको बाँडफाँड गरी स्पष्ट जिम्मेवारी समेत तोकी संस्था संचालन गरिनेछ ।

६५. कार्यकारी प्रमुख वा व्यवस्थापकको काम, कर्तव्य र अधिकार:

- (क) संस्थाको आर्थिक तथा प्रशासनिक कार्यको पूर्ण जिम्मेवारी बहन गरी संचालक समितिलाई सहयोग गर्ने,
- (ख) संस्थाको सदस्यता आवेदन फारामहरु संकलन एवं विवरण तयार गरी समितिमा स्वीकृतिका लागि प्रस्तुत गर्ने र आवश्यक सूचनाहरु उपलब्ध गराउने,
- (ग) साधारणसभा र संचालक समितिका सबै बैठकहरुमा भाग लिने र निर्णय लिने कामका लागि सदस्यहरुलाई आवश्यक सूचना उपलब्ध गराउने,
- (घ) वार्षिक कार्यक्रम तथा बजेट तयार गरी समिति समक्ष पेश गर्ने,

- (ड) समिति र साधारणसभाका बैठकहरूको विषय सूची तयार गर्ने,
- (च) संस्थाका सदस्यहरूलाई सहकारी सम्बन्धी चेतना अभिवृद्धि गर्न सहकारी विषयका विविध पक्षमा जनचेतना मूलक अभिमूखिकरण कार्यक्रम तथा तालिमको संयोजन गर्न शिक्षा उपसमितिलाई सहजिकरण गर्ने,
- (छ) संस्थाका सबै कर्मचारीहरूको कार्यविवरण तयार गरी कार्यान्वयन गर्ने गराउने । संस्थाका सबै कामहरू सुचारु रूपमा संचालन गर्न गराउन नेतृत्व गर्ने, कामको सुपरिवेक्षण गर्ने, कर्मचारी बीच समन्वय गर्ने, कार्य सम्पादनको मूल्यांकन गर्ने गराउने, कामको मूल्यांकनको आधारमा कर्मचारीहरूलाई पुरस्कृत वा सजाय गर्ने आदि, ।
- (ज) साधारण सभा र संचालक समितिको नीति, निर्देशन एवं निर्णय र डिभिजन कार्यालय को निर्देशन कार्यान्वयन गर्ने गराउने,
- (झ) समितिप्रति उत्तरदायी हुने,
- (ञ) जनसम्पर्कका अन्य कार्यहरू गर्ने, गराउने ।
- (ट) संस्थाको व्यवस्थापन चुस्त राख्न वित्तिय विश्लेषण र अनुगमनको लागि PEARLS अनुगमन पद्धतिको अवलम्बन गर्ने । यसका लागि संस्थाका संचालक, लेखा समितिका पदाधिकारी र कर्मचारी लाई आवश्यकता अनुसार तालिममा सहभागी गराउने व्यवस्थाका लागि पहल गर्ने ।
- (ठ) पदाधिकारी एवं कर्मचारीको ज्ञान, सीप र काममा रुची बढाउन तालिम एवं अध्ययन भ्रमण को कार्यक्रम साथै कर्मचारीहरूका लागि Incentive Package को योजना बनाई स्वीकृतिको लागि पेश गर्ने ।
- (ड) कार्य सम्पादन तथा उपलब्धिको आधारमा पदाधिकारी एवं कर्मचारीहरूलाई पुरस्कृत गर्ने कार्यक्रम बनाई स्वीकृतिका लागि पेश गर्ने ।

परिच्छेद-१३

ज्वालामूखी गा.पा. कोकार्यालयमा पेश गर्नु पर्ने विवरणहरू

६६. ज्वालामूखी गा.पा. कोकार्यालयमा पेश गर्नु पर्ने विवरणहरू :

- १) साधारणसभा सम्पन्न भएको १५ दिनभित्र लेखापरिक्षण प्रतिवेदन, अध्यक्षले प्रमाणित गरेको सभाका निर्णयका प्रतिलिपिहरू, सदस्यहरूको उपस्थितिको विवरण र निर्वाचन सम्पन्न भएको भए निर्वाचित संचालकहरूको हालसालै खिचिएको फोटो सहितको तीन पुस्ते विवरण ।
- २) प्रत्येक ६-६ महिनामा संस्थाका पदाधिकारी र कर्मचारीहरूलाई दिइएको ऋण र पेशकी रकमको विवरण ।
- ३) संस्थाको स्वीकृत बचत तथा ऋण नीति, कर्मचारी प्रशासन एवं आर्थिक प्रशासन उप-विनियमको १-१ प्रति ।
- ४) ७ दिन भित्र व्याज दरमा गरिएको परिवर्तन र परिवर्तन गर्नु पर्नाको कारण ।
- ५) तोकिए बमोजिमको समय भित्र संस्थाको अनुगमन गर्दा दिइएको सुझाव वा निर्देशनको कार्यान्वयनको प्रगति विवरण ।
- ६) सहकारी संस्थाको प्रारम्भिक साधारण सभा हुनु भन्दा अगावै पूर्व सहकारी शिक्षा सम्बन्धी अभिमूखीकरण कार्यक्रम सम्पन्न गरेको जानकारी ।
- ७) प्रारम्भिक साधारण सभा भएको ६ महिना भित्र संघको सदस्यता लिएको वा नलिएको भए सो को कारण सहितको विवरण ।
- ८) आर्थिक वर्ष समाप्त भएको मितिले १ महिना भित्र अधिल्लो आर्थिक वर्षमा थप घट भएको सदस्यताको विवरण पठाइनेछ । यस्तो विवरणमा कुल सदस्यहरू मध्ये महिला पुरुषको संख्या साथै नयाँ सदस्यता बनाइएका सदस्यहरूको बसोबास गरेको क्षेत्र उल्लेख गरिनेछ ।
- ९) सहकारी विभाग वा सम्बन्धित सहकारी कार्यालयले माँग गरेको अन्य विवरण ।

परिच्छेद-१४

विविध

६७. व्याख्या गर्ने अधिकार :

यस विनियमको व्याख्या गर्ने अधिकार साधारण सभालाई हुनेछ । साधारण सभाबाट पनि सुल्झिन नसकेमा सहकारी ऐन, नियम बमोजिम हुनेछ ।

६८. मध्यस्थता सम्बन्धी व्यवस्था :

संस्थाको कुनै प्रकारको विवाद समाधान गर्ने कार्यमा सम्बन्धित जिल्लाको जिल्ला सहकारी संघ वा विषयगत जिल्ला सहकारी संघ वा संस्था आवद्ध रहेको अन्य सहकारी संघसंग आवश्यकतानुसार मध्यस्थता गरी समस्या समाधानका लागि समितिले अनुरोध गर्न सक्नेछ । संस्थामा विद्यमान विवाद वा अन्य समस्याहरु सुल्झाउन ज्वालामूखी गा.पा. कार्यालय काठमाडौंले आफैले वा सहकारीका कुनै संघका पदाधिकारी मार्फत पहल गरेमा संस्थाका सबै सदस्य र पदाधिकारीहरुले सहयोग पुऱ्याउनेछन् ।

६९. अविश्वासको प्रस्ताव राख्न सकिने :

- (१) साधारण सभाका पाँच प्रतिशत सदस्यले समितिको कुनै निर्वाचित सदस्यलाई हटाउनु पर्ने वा समितिलाई विघटन गर्नुपर्ने औचित्य छ भनी साधारणसभामा प्रस्ताव पेश गरेमा अविश्वासको प्रस्ताव ल्याइएको मानिनेछ ।
- (२) समितिको कुनै सदस्य प्रति ल्याइएको अविश्वासको प्रस्ताव उपर सो सदस्यले साधारण सभामा उपस्थित भई आफ्नो स्पष्टीकरण र सफाई पेश गर्न पाउनेछ ।
- (३) साधारणसभाको बहुमतबाट अविश्वासको प्रस्ताव पारित भएमा वा समिति विघटन गर्ने निर्णय भएमा त्यस्तो पदाधिकारी तथा सदस्य पदबाट हट्ने वा समितिको विघटन हुनेछ ।

७०. विनियम संशोधन :

संस्थाको कूल सदस्य संख्या मध्ये कम्तीमा ५१ प्रतिशत सदस्यहरु उपस्थित भएको साधारण सभामा दुई तिहाई सदस्यहरुको निर्णयबाट प्रचलित सहकारी ऐन नियम,सहकारी विभागको निर्देशन र मापदण्ड तथा सहकारीका सिद्धान्तको अधीनमा रही संस्थाले आफ्नो विनियम संशोधन गर्न सक्नेछ । यसरी संशोधन भएको विनियम सहकारी ऐन बमोजिम सहकारी डिभिजन कार्यालय काठमाडौंमा पेश गरी रजिष्ट्रार वा निजको अधिकार प्राप्त अधिकारीबाट स्वीकृति लिएपछि लागू हुनेछ ।

७१. एकीकरण, विभाजन र विघटन

- (१) संस्थाको साधारणसभाको दुईतिहाई सदस्यको बहुमतले संस्था एकीकरण वा विभाजन गर्ने निर्णय गरेमा संस्थाको एकीकरण वा विभाजन गर्न सकिनेछ । संस्थाको एकीकरण र विभाजन गर्दा सहकारी ऐनको दफा ३१ र सहकारी विभागबाट जारी निर्देशन बमोजिमको प्रक्रियाको पालना गरिनेछ ।
- (२) संस्थाको साधारणसभाको कूल सदस्य संख्याको दुईतिहाई सदस्यको बहुमतले संस्था विघटन गर्ने निर्णय गरेमा संस्थाको विघटन हुनेछ । संस्थाको विघटन गर्दा सहकारी ऐन,२०४८ को दफा ४१ र दफा ४२ बमोजिमको प्रकृया अपनाईनेछ ।

७२. सदस्यहरु बीच विभेद गर्न नहुने :

संस्थाका सदस्यहरुका बिच संस्थापक सदस्य, शेयर सदस्य र साधारण सदस्य जस्ता कुनै पनि आधारमा वर्गीकरण गरी विभेद गरिने छैन । सहकारीको सिद्धान्त बमोजिम एक सदस्य एक मतको प्रजातान्त्रिक अवधारणामा आँच आउने गरी कसैले काम गर्ने छैन ।

७३. आचार संहिता :

संस्थाले सहकारी मूल्य मान्यता र सिद्धान्तहरुमा आधारित रही संस्थाका सदस्य एवं पदाधिकारीहरुले पालना गर्ने आचार संहिता संस्थाको साधारण सभाबाट पारित गराई लागू गर्नेछ । आचार संहितामा एकरूपता कायम गर्न राष्ट्रिय सहकारी संघले तयार गरेको नमूना आचार संहिताको अनुसरण गरिनेछ । यस्तो आचार संहिताको पालना गर्नु सम्बन्धित सबैको कर्तव्य हुनेछ ।

७४. सदस्यहरुको सूचना पाउने अधिकार:

संस्थाका कुनै सदस्यले आर्थिक अवस्था र कुनै अमुक कारोवारका बारेमा जानकारी माग गरेमा उपलब्ध गराउनु पर्नेछ । तर शेयर सदस्यहरुको व्यक्तिगत खाता कानून बमोजिम बाहेक गोप्य राखिनेछ ।

७५. संस्थाको अनुगमन:

१. संस्थाको अनुगमन गर्न अख्तियारी पाएको निकाय वा कर्मचारीले संस्थाका सबै कारोवार जाँच गर्दा एवं थप विवरण माग गरी संस्थाको गतिविधि माथि निगरानी राख्दा संचालक समिति, लेखा समिति,निर्वाचन समिति तथा अन्य उपसमितिका पदाधिकारी एवं कर्मचारीहरुले सहयोग पुर्याउने छन् ।
२. अनुगमनका आधारमा दिइएको निर्देशनको पालना गर्नु गराउनु पर्ने दायित्व संचालकहरुको हुनेछ ।
३. नियमित साधारण सभामा ज्वालामूखी गा.पा. कार्यालयले गरेको अनुगमन, दिएको निर्देशन तथा संस्थाको प्रतिक्रिया संस्थाका अध्यक्षले अनिवार्य रूपमा आफ्नो प्रतिवेदनमा समाविष्ट गरी प्रस्तुत गर्नु पर्नेछ ।

७६. अमान्य हुने :

- (१) यस विनियममा उल्लेखित कुनै व्यवस्थाहरु सहकारी ऐन, नियम र सहकारीका सिद्धान्तहरुसंग बाझिने भएमा बाझिएको हदसम्म स्वतः अमान्य हुनेछ ।
- (२) यस विनियममा उल्लेख नभएका विषयहरुको बारेमा सहकारी ऐन, नियम,सहकारी विभागद्वारा जारी परिपत्र, मापदण्ड र सहकारीका सिद्धान्तहरु बमोजिम संस्थाको काम कारवाही संचालन गरिनेछ ।

जाँची पेश गर्ने कर्मचारी

स्वीकृत गर्ने पदाधिकारी

अनुसूची- १

(विनियमको दफा ५ संग सम्बन्धीत)

संस्थाको चिन्ह र छाप

संस्थाको चिन्ह वा छापको लोगो यस प्रकार हुनेछ ।

अनुसूची- ३
(विनियमको दफा १९ संग सम्बन्धित)

सदस्यता नं.....

.....बचत तथा ऋण सहकारी संस्था लिमिटेड

.....

मिति:.....

शेयर प्रमाणपत्र

सहकारी ऐन २०४८ को दफा १२ अन्तर्गत यस संस्थाको विनियम १८ वमोजिम श्री.....को छोरा /छोरी /श्रीमतीवस्ने श्री/ सुश्री/ श्रीमतीले निम्न अनुसारको शेयर खरीद गर्नु भएकोले यो प्रमाण(पत्र प्रदान गरिएको छ ।

विवरण

क्रम संख्या	शेयर प्रमाणपत्र नं.	प्रति शेयर मूल्य	खरीद गरेको शेयर संख्या	जम्मा रकम	शेयर खरीद मिति

अनुसूची- ४
(दफा ४५ (१२) संग सम्बन्धित)
शपथ ग्रहण

म.....(शपथकर्ताको नाम) साधारणसभा समक्ष यो प्रतिज्ञा गर्दछु मेरो सामर्थ्यले भ्याए सम्म समितिको सदस्यका नाताले सबै काम तथा बैठकहरुमा निमित्त रुपले भाग लिनेछु तथा संस्थाको विकास र सदस्यको हितका लागि इमान्दारी तथा पवित्र हृदयले पक्षपात रहित तरीकाबाट निर्णय लिनेछु ।

पद ग्रहण गर्ने पदाधिकारीको

(क) नाम :

(ख) दस्तखत :

(ग) मिति :

(घ) पद :

शपथ गराउने अधिकारीको

(क) नाम :

(ख) दस्तखत :

(ग) मिति :

(घ) पद :

..... बचत तथा ऋण सहकारी संस्था को

बचत तथा ऋण परिचालन नीति – २०७६

..... बचत तथा ऋण सहकारी संस्था लि. को मिति २०...../.....!..... मा सम्पन्न दोस्रो प्रारम्भिक भेलाले विनियमको परिच्छेद २ को उद्देश्य तथा कार्यहरु गर्न देहाय बमोजिम “बचत तथा ऋण परिचालन नीति २०.....” को तर्जुमा गरेको छ

परिच्छेद –१

प्रारम्भिक

१. संक्षिप्त नाम र प्रारम्भ :

- (क) बचत तथा ऋण परिचालन नीतिको नाम वृहत बचत तथा ऋण सहकारी संस्था को बचत तथा ऋण नीति २०..... रहने छ ।
- (ख) यो नीति संस्थाका सम्पूर्ण शेयर सदस्यहरु उपर लागु हुनेछ ।
- (ग) यो नीति संस्थाको प्रारम्भिक साधारण सभाबाट पारित भए पछि लागु हुनेछ ।

२. परिभाषा :

- (क) “विनियम” भन्नालेबचत तथा ऋण सहकारी संस्था. को विनियम २०६८ सम्भन्नु पर्दछ ।
- (ख) “बचत निक्षेप” भन्नाले संस्थाको सदस्यहरुले संस्थामा व्यक्तिगत खाता खोली जम्मा गरेको र मागेको बखतमा निर्धारित प्रक्रिया पुर्याई व्याज सहित सदस्यलाई फिर्ता गर्नु पर्ने रकम सम्भन्नु पर्दछ ।
- (ग) “ऋण” भन्नाले संस्थासंग निश्चित मितिभित्र साँवा व्याज सहित फिर्ता गर्ने गरी तमसुक गरी लिएको रकम संभन्नु पर्दछ ।
- (घ) “समिति” भन्नाले संस्थाको सञ्चालक समिति संभन्नु पर्दछ ।
- (ङ) “उप-समिति” भन्नाले संस्थाको विनियम अनुसार कुनै खास जिम्मेवारी वहन गर्न खास समयमा सञ्चालक समितिद्वारा गठित कुनै उपसमिति सम्भन्नु पर्दछ ।
- (च) “संस्था” भन्नालेबचत तथा ऋण सहकारी संस्था संभन्नु पर्दछ ।
- (छ) “ऐन” भन्नाले सहकारी ऐन २०७५ संभन्नु पर्दछ ।
- (ज) “नियमावली” भन्नाले सहकारी नियमावली, २०४९ सम्भन्नु पर्दछ ।

पच्छेद –२

बचत संवन्धी व्यवस्था

१. संस्थाले बचत निक्षेप संकलन गर्ने र कर्जा प्रवाह गर्ने कार्य आफ्नो सदस्यहरुका बीचमा मात्र गर्नेछ । खाता खोल्ने निवेदन फाराम साथ सदस्यले निम्न लिखित कागजातहरु पेश गर्नुपर्नेछ ।
 - (क) दस्तखत नमूना कार्ड
 - (ख) कबुल गरे अनुसारको रकम
- (२) बचतको प्रकार:
 - (क) व्यक्तिगत, समूहगत बचत गर्न सकिनेछ ।
 - (ख) बचत निक्षेप नियमित र आवधिक गरी दुई किसिमको हुनेछ ।
 - (ग) बचत रकमको हक विनियममा व्यवस्था भए अनुसार हुनेछ ।
 - (घ) बचत खाता खोल्ने सुविधा सदस्यहरुलाई मात्र हुनेछ ।
- (३) प्रत्येक सदस्यले नियमित बचत प्रत्येक महिनाको १ गते देखि १० गते सम्म नियमित रुपमा संस्थामा जम्मा गर्नु पर्नेछ । तोकिएको समयमा बचत जम्मा नगरेमा सञ्चालक समितिले समय समयमा निर्धारण गरेअनुसार विलम्ब शुल्क लाग्ने छ । बचतकर्ता सदस्यलाई संस्थाले पासबुक उपलब्ध गराउनेछ ।
- (४) प्रत्येक सदस्यको व्यक्तिगत खातामा न्यूनतम रु १००।- मौज्दात रकम राखी त्यसभन्दा बढी रकम सदस्यले चाहेको बखतमा भिक्त सक्ने छ ।
- (५) प्रत्येक बचतकर्ताले नियमित बचत प्रतिदिन रु ५०।- देखि माथि जतिसुकै पनि राख्न सकिनेछ ।
- (६) न्यूनतम बचत राख्दा रु १,०००।- देखि माथि संस्थासंग समन्वय गरी राख्न सकिनेछ ।

- (७) सदस्यबाट बचत संकलन गर्दा निजको चुक्ता शेयरपुँजीको १० गुणाभन्दा बढी नहुने गरी शेयर र पुँजीको अनुपात बनाइनेछ ।
- (८) पुँजीको १०% तरलता कायम राखिने छ ।
- (९) नियमित बचत र आवधिक बचतको व्याज दर समय समयमा संचालक समितिको सिफारिसमा साधारण सभाले निर्धारण गरेबमोजिम हुनेछ । बजार भाऊ अनुसार व्याज दरमा तत्काल समायोजन गर्नु परेमा साधारण सभाबाट अनुमोदन गराउने गरी संचालक समितिले निर्णय गरी व्याज दरमा परिवर्तन गर्न सक्नेछ ।
- (१०) संस्थाको सदस्यले खोलेको खाता सो व्यक्ति शेयर सदस्यबाट हटेपछि निजको बाँकी रकम फिर्ता गरे पछि बन्दहुनेछ । यसरी खाता बन्द गर्दा रु १००१-शुल्क कट्टी गरि बाँकी बचत फिर्ता गरिनेछ ।

परिच्छेद -३

ऋण दिने प्रक्रिया

- (१) संस्थाबाट ऋण माग गर्ने सदस्यले देहाय बमोजिमका प्रकृया पूरा गरेको हुनुपर्नेछ ।
 - (क) आवेदन साथ निवेदन दस्तुर रु.५०१-दाखिला गर्नुपर्ने छ ।
 - (ख) संस्थाको शेयर सदस्य हुनुपर्ने छ ।
 - (ग) संस्थामा नियमित बचत गरेको तीन महिना पूरा गरेको हुनुपर्ने छ ।
 - (घ) संस्थालाई तिर्नुपर्ने बाकी बक्यौता हुनु हुँदैन ।
 - (ङ) ऋणको साँवा व्याज रकम सजिलै खाम्म पुग्ने गरी धरौटीको व्यवस्था गरेको हुनुपर्छ । सामान्यतया ऋण रकमको दोब्बर मूल्य बराबरको आफ्नै नामको वा एकासगोलको घर जग्गा धितो राखी मात्र ऋण लगानी गरिनेछ ।
 - (च) रु. एक लाख सम्मको छोटो अवधिको ऋणको लागि सदस्यले आफ्नो बचत निक्षेपको ७० प्रतिशत वा अन्य कुनै एक वा एकभन्दा बढी सदस्यहरूको बचत खातामा रहेको रकम रोक्का राख्ने गरी धन जमानीमा ऋण लगानी गर्न सकिनेछ ।
- (२) सम्पूर्ण प्रकृया पुरा भएपछि ऋणीको व्यवसाय संचालन हुने स्थानको स्थलगत निरीक्षण संस्थाबाट गरिनेछ र सोको प्रतिवेदन प्राप्त भएपछि ऋण प्रवाह हुनेछ ।
- (३) निरीक्षण प्रतिवेदन सकारात्मक भएमा ऋण स्वीकृति भएपछि ऋण लिने व्यक्ति संस्थाको कार्यालयमा उपस्थित भई निर्धारित ढाँचाको तमसुकमा दस्तखत गर्नुपर्नेछ । जमानतमा बस्ने व्यक्तिहरूले संस्थामा उपस्थित भई ऋण दिने अधिकारी समक्ष तोकेको कागजातमा हस्ताक्षर गरेको हुनुपर्दछ ।
- (४) ऋण दिन निर्णय गर्ने अधिकार विनियममा व्यवस्था भएअनुसार ऋण उपसमितिको निर्णय सहितको सिफारिसमा संचालक समितिलाई हुनेछ ।
- (५) सहकारी संस्थाले आफ्ना सदस्यहरूलाई मात्र ऋण लगानी गर्न सक्ने छ र सदस्यहरूलाई ऋण लगानी गर्दा संस्थाको प्राथमिक पुँजीको प्रथम पटकको लागि बढीमा १० प्रतिशत र दोश्रो पटकको लागि बढीमा २० प्रतिशतमा ननघाई ऋण लगानी गर्नेछ । सदस्यले लिएको ऋणको साँवा र व्याज पूरै भुक्तानी नगरे सम्म निजलाई पुनः ऋण लगानी गर्न पाइने छैन र निजको संस्थामा रहेको शेयर लगानी तथा खाता रोक्का राखिनेछ ।
- (६) संस्थाले औचित्यताको आधारमा समुह जमानीमा ऋण लगानी गर्न बाधा परेको मानिने छैन ।
- (७) संस्थाले सामान्यतया संचालक समितिका ४९ प्रतिशतभन्दा बढी सदस्यहरूलाई एकै अवधिमा ऋण लगानी गर्न पाउने छैन ।
- (८) संस्थाले ऋण लगानी गर्दा सबै प्रकारका ऋण लगानीमा कूल परियोजना लागतको बढीमा ८० प्रतिशत अंश संस्थाबाट र घटीमा २० प्रतिशत अंश स्व-पुँजी (उद्यमी स्वयंको पुँजी) बाट व्यहोर्ने गरी ऋण लगानी गर्नेछ ।
- (९) संस्थाबाट प्रदान गरिएको ऋणलाई तपसिल बमोजिम तीन वर्गमा विभाजन गरी ऋण नोक्सानी कोषको व्यवस्था गरिने छ ।

क्र.सं.	ऋणको वर्गीकरण	भाखा नाघेको अवधि	ऋण नोक्सानी कोषको व्यवस्था
१	असल ऋण	भाखा ननाघेको	१ प्रतिशत
२	शंकास्पद ऋण	१ वर्ष सम्म भाखा नाघेको	३५ प्रतिशत
३.	खराब ऋण	१ वर्ष भन्दा बढी भाखा नाघेको	१०० प्रतिशत

- (१०) संस्थाले बुँदा ९ मा उल्लेख भए बमोजिमको ऋणको वर्गीकरण र ऋण नोक्सानी कोषको व्यवस्था गरी प्रत्येक वर्ष श्रावण महिना भित्र सहकारी कार्यालयमा विवरण पेश गर्नु पर्ने व्यवस्था गर्नेछ ।
- (११) संस्थाका संचालक समिति, लेखा समिति तथा ऋण उप-समितिका पदाधिकारीहरू र कर्मचारीहरूले लिएको ऋणको विवरण माघ र श्रावण महिनामा संस्थाले ज्वालामूखी गा.पा. कोकार्यालयमा पेश गर्नेछ ।
- (१२) संस्थाले आफ्ना सदस्यको शेयर प्रमाणपत्र वा अन्य कुनै सहकारी संस्थाका सदस्यको शेयर प्रमाण पत्र धितो जमानी राखी ऋण लगानी गर्ने छैन ।
- (१३) संस्था दर्ता हुँदाका बखत रहेका सदस्य बाहेक अन्य व्यक्तिको हकमा सदस्यको रुपमा तीन महिना सम्म संस्थामा नियमित बचत गरेपछि मात्र ऋण लगानी गर्न सकिनेछ ।
- (१४) संस्थाले सदस्यहरूलाई ऋण लगानी गर्दा सेवा शुल्क लिने छैन ।
- (१५) संस्थाले आफ्ना सदस्यलाई ऋण प्रवाह गर्दा निम्न लिखित मध्ये कुनै एक प्रयोजनका लागि दिनेछ ।
- (क) उद्योग वा व्यापार व्यवसायका लागि ।
- (ख) आकस्मिक आवश्यकता पूर्तिका लागि ।
- (ग) घर जग्गा खरीद वा भवन निर्माण/मर्मतका लागि ।
- (घ) व्यवसाय विस्तारका लागि ।
- (ङ) सवारी साधन खरीदका लागि ।
- (च) शिक्षा आर्जनका लागि ।
- (छ) वैदेशिक रोजगारका लागि ।
- (ज) आय आर्जनका कुनै कामका लागि ।

परिच्छेद -४

बचत तथा ऋणमा ब्याज :

बचत तथा ऋणमा लिने ब्याजदर संस्थाले समय समयमा तोकेअनुसार हुनेछ । संस्थाले तोकेको ब्याजदर साधारण सभाबाट अनुमोदन गराई सम्बन्धित निकायलाई जानकारी दिई लागु गरिनेछ । लिने दिने ब्याज दरको फरक बढीमा औसत ६ प्रतिशत हुनेछ ।

परिच्छेद -५

ऋण, साँवा, र ब्याज असुली

- (१) ऋण लिने व्यक्तिले आफुले लिएको ऋणको साँवा ब्याज रकम सम्मौताबमोजिम मासिक, त्रैमासिक, वा अर्धवार्षिक रुपमा किस्ताबन्दीमा बुझाउनु पर्नेछ ।
- (२) आफुले बुझाउनुपर्ने ऋणको साँवा, ब्याज किस्ता समयमा नबुझाएमा संचालक समितिले समय समयमा निर्धारण गरे अनुरूप बिलम्ब शुल्क असुल गरिनेछ ।
- (३) भाखा नाघेको ऋण समयमै असुल नहुने देखिएमा नियमानुसार धितो लिलाम गर्ने प्रक्रिया चलाइनेछ ।
- (४) तोकिए बमोजिम साँवा ब्याज असुल गर्न समय समयमा पत्राचार र सम्पर्क गर्ने दायित्व संचालक समिति र ऋण उप समितिको हुनेछ ।

परिच्छेद -६
अचल सम्पत्ति धितो सम्बन्धी व्यवस्था

- (१) संस्थाबाट ऋण लिने सदस्यले आफ्नो घर वा जग्गा अथवा घर र जग्गा दुबै धितो राख्नु पर्छ ।
- (२) सगोलका अंशियारहरु बीच अंशवण्डा लाग्ने धितो दिएमा अंशियारको मन्जुरीनामा हुनु पर्दछ ।
- (३) तेश्रो पक्षको सम्पत्ति र नावालकको नाममा रहेको सम्पत्ति धितोको रूपमा संस्थालाई मान्य हुने छैन ।
- (४) ऋणी सदस्यले संस्थालाई दिन मञ्जुर गरेको धितोको विवरण प्राप्त भएपछि ऋण उपसमितिले तोकेको जिम्मेवार पदाधिकारीले वा कर्मचारीले धितोको निरीक्षण र मूल्यांकन गरी सोको प्रतिवेदन संस्था समक्ष पेश गर्नु पर्नेछ ।
- (५) धितोको मूल्यांकन प्रतिवेदन प्राप्त भएपछि कुल मुल्यांकित रकममा तोके बमोजिमको मार्जिन कट्टागरी मूल्य कायम हुनेछ ।
- (६) संस्थाको धितो निम्न अनुसार सुरक्षित भएको हुनुपर्दछ ।
 - (क) संभव भए सम्म संस्थाको कार्यक्षेत्र भित्रको ।
 - (ख) आवादी भएको ।
 - (ग) बाटोको निकास भएको ।
 - (घ) मुद्दा मामिला नभएको वा अंशियार, संधियार र कमाउने बीच फौफगडा नभएको ।
 - (ङ) पहिले कतै धितोमा रही हाल हरहिसाब फरफारख बाँकी नदेखिएको ।

परिच्छेद -७
बाँकि ऋण असुलि सम्बन्धी ब्यावस्था

- (१) लिलाम बिक्री गर्ने विधि : सहकारी ऐन,२०७५ को दफा २९ र सहकारी नियमावली, २०४९ को नियम २५ बमोजिम हुनेछ ।
- (२) लिलाम बिक्री स्थगित गर्न सक्ने - सहकारी नियमावली, २०४९ को नियम २६ अनुसार हुनेछ ।
- (३) असुलउपर हुन नसकेको रकम अन्य जायजेथाबाट असुलउपर गर्ने कार्यविधि सहकारी नियमावली,२०४९ को नियम २७ अनुसार हुनेछ ।
- (४) लिलाम सकार्ने व्यक्तिबाट रकम असुली कार्यविधि सहकारी नियमावली, २०४९ को नियम २८ बमोजिम हुनेछ ।
- (५) लिलाम बिक्री नभएमा जायजेथा संस्थाको स्वामित्वमा रहने विधि सहकारी नियमावली, २०४९ को नियम २९ बमोजिम हुनेछ ।
- (६) खर्च असुलि गर्ने विधि :- सहकारी नियमावली, २०४९ को नियम ३० अनुसार हुनेछ ।
- (७) मिनाहा विधि :- संस्थाको विनियमको दफा ३३ अनुसार हुनेछ ।

परिच्छेद -८
विविध

- (१) व्यक्तिगत ऋणको सीमा संचालक समितिले समय समयमा तोकेबमोजिम हुनेछ ।
- (२) ऋणको अवधि उद्देश्य अनुरूप संचालक समितिको सिफारिशमा साधारण सभाले तोके अनुसार हुनेछ ।
- (३) ऋणीको ऋणको ब्याज र हर्जाना संचालक समितिको सिफारिशमा साधारण सभाले तोकेबमोजिम हुनेछ ।
- (४) बचत तथा ऋण नीति साधारणसभाको दुई तिहाई बहुमतले संशोधन गर्न सक्नेछ ।
- (५) प्रस्तावित ऋण रकमको कम्तिमा दोब्बर मूल्य बराबरको जायजेथा धरौटी वा कुनै सदस्यको धन जमानीमा मात्र संस्थाले ऋण लगानी गर्न सक्ने छ । तर संस्थाले औचित्यताको आधारमा समूह जमानीमा ऋण लगानी गर्न बाधा परेको मानिने छैन ।

- (६) संस्थाले जेथा धितो राखी ऋण लगानी गर्दा ऋण लिने सदस्यको आफ्नै जेथा धितो नराखी अर्काको जेथाको आधारमा मात्र ऋण लगानी गरिने छैन ।
- (७) संस्थाले कुल बचत रकमको कम्तिमा १० प्रतिशत रकम तरलताको रूपमा अनिवार्य रूपमा राख्नेछ । यस प्रयोजनको लागि नगद मौज्जात मुद्दति निक्षेप र सरकारी ऋण पत्रमा गरेको लगानीलाई समेत तरल सम्पत्ति मानिनेछ ।
- (८) उपदफा १ बमोजिमको तरलता रकम मध्ये कम्तिमा ५ प्रतिशत नगद आफ्नै ढुकुटी वा नेपाल राष्ट्र बैंकबाट इजाजत प्राप्त बाणिज्य बैंक वा सहकारी बैंकमा अनिवार्य रूपमा राख्नु पर्नेछ ।
- (९) तरलताको गणना गर्दा प्रत्येक महिनाको अन्तिम दिनलाई आधार मानिनेछ ।
- (१०) संस्थाले तरलता समेत खुलेको कारोबार सम्बन्धी विवरण संस्थाको कार्यालयमा मासिक रूपमा प्रकाशन गर्नेछ ।
- (११) तरलता सम्बन्धी विवरण समेतको प्रतिवेदन सम्बन्धित सहकारी कार्यालयमा चौमासिक रूपमा पेश गरिनेछ ।
- (१२) संस्थाले बचत निक्षेप संकलन गर्ने र कर्जा प्रवाह गर्ने कार्य आफ्नो सदस्यहरूका बीचमा मात्र सीमित गर्नु पर्ने छ ।
- (१३) संस्थाले बचत निक्षेपमा प्रदान गरिने ब्याज दर र ऋण लगानीमा लिने ब्याज दरको निर्धारण प्रचलित बजार दरको आधारमा गरिनेछ । संस्थाद्वारा बजारमा प्रचलित ब्याज दरभन्दा स्वभाविक रूपले बढी ब्याजमा बचत संकलन तथा ऋण लगानीको कारोबार गरिने छैन ।
- (१४) प्राकृतिक व्यक्तिसंग नियमानुसार सदस्यता दिएर मात्र बचत र ऋणको कारोबार गरिनेछ ।
- (१५) संस्थाले शेयरपुँजीको बढीमा १० गुणासम्म मात्र सदस्यहरूबाट बचत निक्षेप संकलन गर्न सक्नेछ ।
- (१६) संस्थाले सार्वजनिक रूपमा विज्ञापन गरी बचत संकलन गर्ने वा ऋण प्रवाह गर्ने छैन ।
- (१७) संस्थाले बचत निक्षेप, ऋण लगानी, ब्याज निर्धारण आदि विषयहरूमा आवश्यक शर्त प्रक्रिया तथा कार्य विधिहरू निर्धारण गरी साधारणसभाबाट पारित गराई सम्बन्धित ज्वालामूखी गा.पा. कोकार्यालयमा पेश गर्नु पर्ने छ । संस्थाले निर्धारण गरेको ब्याज दरको विवरण चौमासिक रूपमा सम्बन्धित ज्वालामूखी गा.पा. कोकार्यालयमा पेश गरिनेछ ।
- (१८) संस्थाले ब्याज दर परिवर्तन गरेमा सोको विवरण संस्थाको कार्यालयमा सबैले देख्ने गरी प्रकाशन गर्नु पर्नेछ । सो सम्बन्धी विवरण ७ दिनभित्र सम्बन्धित ज्वालामूखी गा.पा. कोकार्यालयमा पेश गरिनेछ ।
- (१९) संस्थाले सदस्यहरू बीच बचत (मुनाफा) बितरण प्रयोजनको लागि नगद पद्धतिमा ब्याज आय लेखा राख्नेछ । नगदमा प्राप्त नभएको ब्याजलाई पाउनु पर्ने ब्याज हिसावमा खर्च लेखी ब्याज मुलतवी हिसावमा जम्मा गरिनेछ ।

श्रीमान् प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत ज्यू
ज्वालामूखी गाउँपालिका
साधभञ्ज्याङ, धादिङ ।

मिति: २० / /

विषय :-सहकारी संस्था दर्ता गरी पाउँ ।

महोदय,

हामी निम्न लिखित व्यक्तिहरु निम्न लिखित कुराहरु खोली देहायको संस्था दर्ता गरी पाउन निवेदन गर्दछौ । प्रस्तावित संस्थाको उद्देश्य अनुरूप संस्थाले तत्कालै गर्ने कार्य सम्बन्धी योजना र प्रस्तावित संस्थाको विनियमको २ प्रति तथा निर्दिष्ट अन्य आवश्यक प्रमाणित कागजातहरु पनि यसैसाथ पेश गरेका छौ । रु.१०/-को टिकट टाँस गरेका छौ ।

१) संस्था सम्बन्धी विवरण :

- क) प्रस्तावित संस्थाको नाम :-.....बचत तथा ऋण सहकारी संस्था लि.
- ख) कार्यालय रहने ठेगाना :- जिल्लाको.....।
- ग) उद्देश्य : विनियममा उल्लेख भए बमोजिम ।
- घ) मुख्य कार्य : बचत तथा ऋण
- ङ) कार्यक्षेत्र :- जिल्लाको भित्र सिमित ।
- च) दायित्व :- सीमित
- छ) कूल चुक्ता शेयर पूँजी :-..... (अक्षरमा मात्र)
- ज) प्रवेश शुल्क :- १००/- प्रति व्यक्ति ।
- झ) विक्री गर्ने शेयर संख्या र त्यसको रुपैयाँ :
- ञ) सदस्य संख्या : जना ।

क) महिला :- जना ।

ख) पुरुष :- जना ।

द्रष्टव्य : कार्यालयको स्थापना गर्दा कार्यक्षेत्र भित्र सबै भन्दा बढी सदस्यहरु भएको ठाँउमा स्थापना गरिनेछ । सामान्यतः समान प्रकृतिको सहकारीको कार्यालय रहेको एउटै भवनमा कार्यालय स्थापना गरिने छैन । कार्यालय सार्नु अघि ज्वालामूखी गा.पा. को कार्यालयको पूर्व स्वीकृति लिनेछौ ।

निवेदक

दस्तखत :

नाम :-

पद :- अध्यक्ष, तदर्थ संचालक समिति

ठेगाना :-

स्व-घोषणा पत्र

यस प्रस्तावितबचत तथा ऋण सहकारी संस्था लि.दर्ता गर्न निवेदन गर्ने हामी तपसिल बमोजिमका आवेदकहरु निर्धारित मापदण्ड बमोजिम देहायको प्रतिबद्धता व्यक्त गर्दछौ । विवरण साँचो हो फुठा ठहरे हाम्रो यस प्रस्तावित संस्थाको दर्ता खारेज गरी थप कारवाही गरेमा हाम्रो मञ्जुरी रहेको व्यहोरा स्वीकार गर्दछौ ।

“हामी यस प्रस्तावित संस्थाका देहायका आवेदकहरु जिल्ला भित्रका यही प्रकृतिको अन्य सहकारी संस्थाको सदश्य छैनौ । राज्यको कानून बमोजिम कालो सूचिमा परेका व्यक्ति हैनौ । यस अघि सहकारी संस्था खोली सदश्यहरुको रकम हिनामिना गरी कारवाईमा परेका वा फरार रहेका व्यक्ति हैनौ । हामी सहकारीका अन्तराष्ट्रिय सिद्धान्त, मूल्य र मान्यता तथा सहकारी ऐन नियम र निर्देशन तथा संस्थाको स्वीकृत विनियम बमोजिम सामूहिक सामाजिक, आर्थिक र सांस्कृतिक विकाशको लागि यस संस्थाको संचालन गर्न मञ्जुर गर्दछौ ।”

क्र.सं	शेयर सदस्यहरुको नाम, थर	नगरिकता नं. र लिएको जिल्ला	हालको ठेगाना र सम्पर्क फोन	दस्तखत
१				
२				
३				
४				
५				
६				
७				
८				
९				
१०				
११				
१२				
१३				
१४				
१५				
१६				
१७				
१८				
१९				
२०				
२१				
२२				
२३				
२४				
२५				
२६				
२७				
२८				

श्रीमान् प्रमुख प्रशासकीय अधिकृतज्यू,
ज्वालामूखी गा.पा. कार्यालय,

मिति: २० । ।

विषय :- अधिकार प्रत्यायोजन ।

महोदय,

यस प्रस्तावित बचत तथा ऋण सहकारी संस्था लि.को मिति २०.....।.....।..... गते बसेको दोश्रो प्रारम्भिक भेलाले गरेको निर्णय अनुसार उक्त संस्था दर्ता गर्ने क्रममा प्रचलित ऐन नियम बमोजिम प्रकृया पूरा गर्नको निमित्त जे जस्ता काम कारवाही गर्नु पर्ने हो सो गर्नको लागि संपूर्ण अधिकार निम्न दस्तखत नमूना भएको तदर्थ समितिका अध्यक्ष श्री सुबोध ढकाललाई प्रत्यायोजन गरिएको व्यहोरा अनुरोध छ । निजले हाम्रो प्रतिनिधिको रूपमा गरेका सम्पूर्ण कामको जिम्मेवारी हामी स्वीकार गर्न मञ्जुर गर्दछौ ।

अधिकार प्रत्यायोजन गरिएको व्यक्तिको दस्तखत नमूना :.....

अधिकार प्रत्यायोजन गर्ने आवेदकहरुको विवरण र हस्ताक्षर

क्र.सं	शेयर सदस्यहरुको नाम, थर	ठेगाना	दस्तखत
१			
२			
३			
४			
५			
६			
७			
८			
९			
१०			
११			
१२			
१३			
१४			
१५			
१६			
१७			
१८			
१९			
२०			
२१			
२२			
२३			
२४			
२५			
२६			
२७			
२८			

भर्पाई

भर्पाई दादै प्रस्तावित् बचत तथा ऋणसहकारी संस्था लि” को तदर्थ संचालक समितिका सचिव श्री राम प्रसाद सापकोटा आगे उक्त सहकारी संस्था लि. को शेयर सदस्यहरुको प्रारम्भिक भेलाको मिति २० । । को निर्णय बमोजिम प्रति शेयर रु. १०० का दरले २६ जनाबाट जम्मा १०००० कित्ताको हुन आउने जम्मा रकम रु. १०,००,०००।- (अक्षरूपी दश लाख मात्र) र प्रवेश शुल्क प्रति व्यक्ति रु. १०० का दरले हुन आउने रु. २,६००।- (अक्षरूपी दुई हजार छ सय मात्र) गरी जम्मा रु. १०,०२,६००।- (अक्षरूपी दश लाख दुई हजार छ सय मात्र) सहकारी संस्था दर्ता भएपछि संस्थाको नाममा बैंकखाता खोली जम्मा गर्ने प्रतिवद्धता सहित उक्त रकम मैले बुभिलिई यो भर्पाईमा सहीछाप गरी ज्वालामूखी गा.पा. कार्यालयमा पेश गरेको छु । प्राप्त रकम हाल मेरोमा रहेकोहिसाब नं.....मा जम्मा गरी बैंक भौचर ज्वालामूखी गा.पा. कार्यालयमा पेश गरेकोछु । उक्त रकम संस्था दर्ता भई नियमानुसार संस्थाको आफ्नै खाता नखोले सम्म चलन नगरी सुरक्षित राख्नेछु । संस्थाको बैंक खाता खोलेपछि तत्कालै दाखिला गर्नेछु । फरक परेमा प्रचलित कानून बमोजिम कारवाई भएमा मेरो मञ्जुरी छ ।

इति सम्बत् २० साल पौष महिना ३० गते रोज.....शुभम् ।

पहिलो भेला

आज मिति २०६८।०९।३० गतेका दिन हामी निर्धारित कार्यक्षेत्र भित्र बसोबास गर्ने तपसिलका व्यक्तिहरुको उपस्थितिमा तथा श्रीको अध्यक्षतामा एउटा सहकारी संस्था लि. खोली सदस्यहरुको आर्थिक तथा सामाजिक स्तर उठाउने अभिप्रायले यो पहिलो प्रारम्भिक भेला बसी विविध विषयहरुमाथि गहन छलफल गरी समसामयिक र सान्दर्भिक निर्णय गरियो ।

सि.नं.	नाम, थर	ठेगाना	दस्तखत
१			
२			
३			
४			
५			
६			
७			
८			
९			
१०			
११			
१२			
१३			
१४			
१५			
१६			
१७			
१८			
१९			
२०			
२१			
२२			
२३			
२४			
२५			
२६			
२७			
२८			

प्रस्तावहरु :

१. संस्था खोल्ने सम्बन्धमा ।
२. संस्थाको नाम र ठेगाना सम्बन्धमा ।
३. संस्थाको उद्देश्य र कार्य सम्बन्धमा ।
४. कार्यक्षेत्र निर्धारण सम्बन्धमा ।
५. शेयर र प्रवेश शुल्क निर्धारण सम्बन्धमा ।
६. तदर्थ सञ्चालक समिति गठन सम्बन्धमा ।
७. संस्थाको विनियम बनाउने सम्बन्धमा ।
८. शेयर र प्रवेश शुल्क वापत उठेको रकम जिम्मा सम्बन्धमा ।
९. कार्ययोजना एवं बचत तथा ऋण नीति तर्जुमा गर्न जिम्मा दिने सम्बन्धमा
१०. सम्भाव्यता अध्ययन प्रतिवेदन तर्जुमा गर्ने सम्बन्धमा
११. स्व-घोषण पेश गर्ने सम्बन्धमा ।
१२. विविध

निर्णयहरु :

निर्णय नं. १

१. प्रस्ताव नं.१ माथि छलफल गर्दा हामी निश्चित कार्य क्षेत्रभित्र बसोबास गर्ने मानिसहरुको आर्थिक सामाजिक स्तर उठाउन विभिन्न आयमूलक कार्यक्रम, संचालन गरी सदस्यहरुको आवश्यकता पूरा गर्ने अभिप्रायले सहकारी ऐन, नियम बमोजिम एउटा स्वास्थ्य सहकारी संस्था लि.खोल्ने निर्णय गरियो ।

निर्णय नं. २

प्रस्ताव नं.२ माथि छलफल गर्दा प्रस्तावित सहकारी संस्थाको नामबचत तथा ऋण सहकारी संस्था लि.राख्ने निर्णय गर्दै प्रस्तावित यस सहकारी संस्थाको ठेगाना जिल्ला अन्तर्गत ज्वालामूखी गा.पा. वडा नं. मा राखि कार्यालय स्थापना गर्ने निर्णय गरियो ।

निर्णय नं. ३

यस सम्बन्धमा छलफल गर्दा सदस्यहरुको आर्थिक तथा सामाजिक हितलाई ध्यानमा राखी संस्थाको उद्देश्य र कार्यहरु विनियममा उल्लेख गर्ने र सोही बमोजिम तर्जुमा गर्ने निर्णय गरियो ।

निर्णय नं. ४

प्रस्ताव नं.४ माथि छलफल गर्दा प्रस्तावित यस बचत तथा ऋण सहकारी संस्था लि.को कार्यक्षेत्रगा.वि.स. भित्र सीमित रहने गरी निर्णय गर्दै कार्य क्षेत्रको सीमा नाघेर कार्य नगर्ने प्रतिवद्धता भेलाले गरियो

निर्णय नं. ५

प्रस्ताव नं.५ माथि छलफल गर्दा प्रस्तावित यसबचत तथा ऋण सहकारी संस्था लि. को शेयर शुल्क प्रति शेयर रु. १००१- र प्रवेश शुल्क रु. १००१- राख्ने निर्णय सर्वसम्मतिबाट गरियो ।

निर्णय नं. ६

प्रस्ताव नं.६ सम्बन्धमा छलफल गर्दा आजको भेलाबाट प्रस्तावित यस बचत तथा ऋण सहकारी संस्था लि.को तदर्थ संचालक समिति देहाय बमोजिमको गठन गर्ने निर्णय सर्वसम्मत् पारित गरियो ।

सि.नं.	पद	नाम,थर
१	अध्यक्ष	.
२	उपाध्यक्ष	
३	सचिव	
४	कोषाध्यक्ष	
५	सदस्य	
६	सदस्य	
७	सदस्य	

निर्णय नं. ७

प्रस्ताव नं.७ माथि छलफल गर्दा प्रस्तावित यस सहकारी संस्थालाई विधिवत दर्ता गरी सु-संचालन गर्नको लागि आवश्यक पर्ने संस्थाको विनियम बनाउनको लागि तपसिल बमोजिमका एक विनियम मस्यौदा समिति गठन गर्ने र उक्त समितिले मिति २० । । मा हुने दोश्रो प्रारम्भिक भेलामा विनियमको मस्यौदा पेश गर्ने निर्णय पारित गरियो ।

संयोजक

सदस्य

सदस्य

निर्णय नं. ८

प्रस्ताव नं. ८ सम्बन्धमा छलफल गर्दा संस्था दर्ता गर्ने प्रयोजनको लागी उठाइएको सम्पूर्ण सदस्यहरुबाट प्राप्त भएको शेयर शुल्क वापतको रकम रु. १०,००,०००१- र प्रवेश शुल्क वापतको रकम रु. २,६००१- गरी जम्मा उठेको रकम रु. १०,०२,६००१- संस्था दर्ता भए पश्चात संस्थाको नाममा बैंक खाता खोली जम्मा गर्ने गरी हालको लागि संस्थाका तदर्थ समितिका सचिव श्रीलाई जिम्मा दिने निर्णय गरियो ।

निर्णय नं. ९

प्रस्ताव नं.९ माथि छलफल गर्दा प्रस्तावित यस सहकारी संस्थाको कार्ययोजना एवं बचत तथा ऋण नीति तर्जुमा गरी मिति २० । । मा हुने दोश्रो प्रारम्भिक भेलामा पेश गर्ने गरी तपशील बमोजिमका समिति गठन गरी उक्त कार्य जिम्मा दिने निर्णय गरियो ।

संयोजक .

सदस्य .

सदस्य .

निर्णय नं. १०

प्रस्ताव नं. १० माथि छलफल गर्दा प्रस्तावित यस सहकारी संस्थाको सम्भाव्यता अध्ययन प्रतिवेदन तर्जुमा गरी मिति २० । । मा हुने दोश्रो प्रारम्भिक भेलामा पेश गर्ने गरी तपसिल बमोजिमका समिति गठन गरी उक्त कार्य जिम्मा दिने निर्णय गरियो ।

संयोजक .

सदस्य .

सदस्य .

निर्णय नं. ११

प्रस्ताव नं. ११ माथि छलफल गर्दा प्रस्तावित यस सहकारी संस्थाको स्व-घोषण तयार गरी मिति २० । । मा हुने दोश्रो प्रारम्भिक भेलामा पेश गर्ने निर्णय गरियो ।

निर्णय नं. १२

प्रस्ताव नं. १२ माथि छलफल गर्दा संस्थाको दोश्रो प्रारम्भिक भेला मिति २०६८।१०।०७ मा गर्ने निर्णय गरियो । साथै आजको यस प्रारम्भिक भेलाले सहकारी संस्था खोल्ने सम्बन्धमा महत्वपूर्ण निर्णय गरेको हुँदा उपस्थित सहभागीलाई भेलाको सभापतित्व ग्रहण कर्ताबाट धन्यवाद ज्ञापन गर्दै संस्था दर्ता गर्न सवैको आ-आफ्नो क्षेत्रबाट मन, बचन र कर्मले सहयोग गर्ने सामुहिक प्रतिवद्धताका साथ पहिलो प्रारम्भिक भेला समापन गर्ने निर्णय गरियो ।

दोश्रो प्रारम्भिक भेला

मिति २० । । गतेका दिन हामी निर्धारित कार्य क्षेत्र भित्र बसोबास गर्ने तपसिलका व्यक्तिहरुको उपस्थितिमा तथा श्रीको अध्यक्षतामाबचत तथा ऋण सहकारी संस्था लि. खोली सदस्यहरुको आर्थिक तथा सामाजिक स्तर उठाउने अभिप्रायले यो दोस्रो प्रारम्भिक भेला बसी विविध विषयहरुमाथि गहन छलफल गरी समसामयिक र सान्दर्भिक निर्णय गरियो ।

सि.नं.	नाम, थर	ठेगाना	दस्तखत
१			
२			
३			
४			
५			
६			
७			
८			
९			
१०			
११			
१२			
१३			
१४			
१५			
१६			
१७			
१८			
१९			
२०			
२१			
२२			
२३			
२४			
२५			
२६			
२७			
२८			

प्रस्तावहरु :

१. मस्यौदा विनियम पारित गर्ने सम्बन्धमा
२. कार्ययोजना परित गर्ने सम्बन्धमा
३. बचत तथा ऋण नीति परित गर्ने सम्बन्धमा
४. संस्था दर्ता गर्ने अधिकार प्रत्यायोजन सम्बन्धमा

५. संस्था दर्ता पश्चात शेयर र प्रवेश शुल्क वापत उठेको रकम बैकको कुन खातामा राख्ने र को कोबाट संचालन गर्ने सम्बन्धमा
६. सम्भाव्यता अध्यायन र स्वा-घोषणा प्रतिवेदन पारित गर्ने सम्बन्धमा ।
७. विविध

निर्णयहरु :

निर्णय नं. १

प्रस्ताव नं.१ माथि छलफल गर्दा प्रस्तावित यसबचत तथा ऋणसहकारी संस्था लि. को विनियम बनाउनको लागि मिति २० । । गते श्रीको संयोजकत्वमा गठीत विनियम मस्यौदा समितिले पेश गरेको विनियमको मस्यौदा माथि छलफल गरी सर्वसम्मतीले पारीत गर्ने निर्णय गरियो साथै उक्त विनियमको प्रत्येक पानामा हस्ताक्षर गर्नको लागि तदर्थ समितिलाई अधिकार दिने निर्णय पारित गरियो ।

निर्णय नं. २

प्रस्ताव नं.२ माथि छलफल गर्दा मिति २० । । गतेका दिन गठित समितिले पेश गरेको कार्ययोजना सम्बन्धमा छलफल गरी सर्वसम्मतीले पारित गरियो ।

निर्णय नं. ३

यस सम्बन्धमा छलफल गर्दा श्रीको संयोजकत्वमा गठीत समितिले पेश गरेको बचत तथा ऋण नीतिको मस्यौदा उपर छलफल गरी सर्व सम्मतीले पारीत गर्ने निर्णय गरियो साथै उक्त नीतिको प्रत्येक पानामा हस्ताक्षर गर्न तदर्थ समितिलाई अधिकार प्रत्यायोजन गर्ने निर्णय गरियो ।

निर्णय नं. ४

यस सम्बन्धमा छलफल गर्दा प्रस्तावित यस सहकारी संस्था दर्ता गर्ने सिलसिलामा सबै संचालकहरु सम्बन्धित निकायमा उपस्थित भएर कार्य गर्न विभिन्न व्यवहारिक कठिनाइले गर्दा असंभव हुने भएकोले संस्था दर्ता लागि विनियम लगायतका अन्य कागजातमा आवश्यक थपघट एवं संस्था दर्ता गर्नको लागि तदर्थ समितिका अध्यक्ष श्रीलाई अधिकार प्रत्यायोजन गर्ने निर्णय पारित गरियो ।

निर्णय नं.५

प्रस्ताव नं. ५ माथि छलफल गर्दा यस संस्थाको उठेको रकम संस्था दर्ता भए पश्चात संस्थाले तोकेको बैकमा तदर्थ समितिका अध्यक्ष, सचिव र कोषाध्यक्षको संयुक्त दस्तखतबाट संचालन हुनेगरी संस्थाको नाममा खाता खोल्ने निर्णय सर्वसम्मतीले पारित गरियो ।

निर्णय नं. ६

यस सम्बन्धमा छलफल गर्दा श्रीको संयोजकत्वमा गठीत समितिले पेश गरेको सम्भाव्यता अध्ययन र स्व-घोषणाको मस्यौदा उपर छलफल गरी सर्व सम्मतीले पारित गर्ने निर्णय गरियो साथै उक्त प्रतिवेदनको प्रत्येक पानामा हस्ताक्षर गर्न तदर्थ समितिलाई अधिकार प्रत्यायोजन गर्ने निर्णय गरियो ।

निर्णय नं.७

प्रस्ताव नं. ७ माथि छलफल गर्दा सभाको सभापतीको तर्फबाट उपस्थित सबै सदस्यहलाई धन्यवाद ज्ञापन गर्दै सबै सदस्यहरुबाट संस्थालाई मन, बचन र कर्मले सहयोग गरी अधी बढाउने निर्णय गरियो । साथै आजको भेल यही समापन गरियो ।

.....बचत तथा ऋण सहकारी संस्था लि. को

संभाव्यता अध्ययन प्रतिवेदन, २० / /

क) आवश्यकताको पहिचान :-

हाम्रो कार्यक्षेत्रमा विभिन्न नामले संचालन हुँदै आएका विभिन्न सहकारी संस्थाहरूले व्यवसायिक दृष्टिकोणले सफलता पाए पनि पूर्णरूपमा जनमानस अनुरूप काम गर्न नसकेका गुनासाहरू यदाकदा सुन्नमा आएका छन् । वर्तमानको उर्दो जनघनत्व, बढ्दो व्यवसायहरू, जनचाहना, बजारको स्वरूप, जन-सक्षमता र आवश्यकता जस्ता कुराहरूलाई विचारै संस्थालाई पनि अगाडि बढाउने र सम्पूर्ण सदस्यहरूका आवश्यकताहरूलाई पूरा गर्ने हेतुले प्रस्तावित संस्थाको आवश्यकता देखिएको पाइन्छ । सबै जातजाति, धर्म-संस्कृति रीति-रिवाजलाई अंगाल्दै समाजमा बसोबास गर्दै आएका सम्पूर्ण सदस्यहरूलाई सहकारीको महत्व र आफ्नो सहभागिताको बोध गराउने प्रभावकारी कार्यक्रमहरू प्रस्तुत गरेर निम्न वर्गिय जनताहरूको आयश्रोत बृद्धि गर्दै बचत गर्नलाई प्रेरणा दिएर त्यसको महत्वलाई प्रष्ट्याउन हाम्रो प्रथम आवश्यकता हुनेछ ।

विभिन्न ठाउँमा आयमूलक व्यवसायमा लगानी गरेर त्यहाँका बासिन्दाहरूलाई रोजगारको श्रृजना, सहूलियत दरमा दैनिकीय उपभोग्य वस्तुहरू उपलब्ध गराउन, प्राथमिक आवश्यकता र आर्य आर्जन क्षमताको पहिचान गरेर उत्पादशील, आयमूलक, सीपमूलक कामहरूमा जागरण गराउँदै समाजको सदस्यहरूलाई सवल र स्ववलम्बी बनाउनु हाम्रो परिचय हो । समुदाय भित्र सामाजिक, सांस्कृतिक शैक्षिक, स्वास्थ्य, पर्यावरण, जनचेतना जस्ता गतिविधिको आवश्यक ढंगले प्रवर्द्धन गर्ने हाम्रो संस्थाको आवश्यकता रहेको बोध हुन्छ ।

(ख) कार्यक्षेत्रभित्र बसोबास गर्ने अनुमानित जनसंख्या :-

काठमाडौं जिल्लाको का.म.न.पा वडा नं. १० जनघनत्व र सभ्यताको आधारमा निकै नै समृद्ध सावित भएको पाइन्छ । जनघनत्व निकै बाक्लो भएकाले यो क्षेत्रमा द्रुत गतिमा व्यापार व्यवसायहरू दिनानुदिन बढ्ने क्रम जारी छ । यहाँको अनुमानित जनसंख्या ५०,००० रहेको छ ।

(ग) संस्था मार्फत पेशा, व्यवसाय संचालन गर्नका लागि आवश्यक श्रोतहरू :

त्यसै पनि संस्था भनेको जनएकताबाट जन्मिएको एउटा बलियो संगठन हो । संस्था मार्फत संचालन गरिने विभिन्न व्यवसायको लागि अपरिहार्य पुँजीका श्रोतहरू देहाय बमोजिम अनुमानित रहेका छन् ।

१. शेयर लगायत संस्थाले आर्जन गरेका सबै किसिमका आम्दानी,
२. नेपाल सरकार वा अन्य गैर सरकारी संघ संस्थाबाट प्राप्त अनुदानको रकम,
३. विदेशी सरकार वा अन्तर्राष्ट्रिय दाता संघ संस्थाबाट प्राप्त अनुदानको रकम,
४. संस्थाले शेयर विक्री गरे वापत प्राप्त रकम, नियमित बचत र सदस्यता वापत प्राप्त शुल्कहरू,
५. अन्य श्रोतहरूबाट प्राप्त रकमहरू ।

(घ) जनघनत्वको आधारमा निकै अगाडि आएको यस कार्यक्षेत्रका स्थायी बासिन्दाहरू र कर्मठ युवाहरू लागेर खोलिन लागेको यो संस्था वास्तवमै सवल, पूर्ण सफल व्यवसायिक संभाव्यताको दृष्टिकोणले चुरो देखिन्छ । नयाँ विचारधारा जन्माउने नव युवकहरूको यो संगठनले बदलिंदो सामाजिक रफ्तारको वेगलाई सुहाउँदो व्यवसायिक संभाव्यताहरू श्रृजना गर्नेछ ।

(ङ) प्रस्तावित संस्था संचालनका लागि चाहिने जनशक्ति :-

आफ्नै सदस्यहरूको रोहवरमा चुनिएका कर्मठ, अनुभवि स्वालम्बी पदाधिकारीहरू नै प्रस्तावित संस्थाका संचालनका लागि चाहिने जनशक्तिहरू हुन् । आवश्यक अनुरूप पत्रिकामा विज्ञापन दिएर पनि सक्षम र अनुभवी जनशक्ति चयन गर्न सकिने छ ।

(च) सेवा पुऱ्याउन सकिने सदस्यहरूको अधिकतम संख्या :-

दर्ताको क्रममा आवश्यक तदर्थ समितिका जना र जना शेयर सदस्यहरू गरेर कुल जना सदस्यहरूले अहिले कार्य गर्दै आएका छन् । संस्थाबाट प्रभावित भएर संस्थामा सदस्यता लिन जो कोहीलाई पनि रोकतोका नभएकाले सेवा पुऱ्याउन सकिने सदस्यहरूको अधिकतम संख्या आवश्यक बमोजिम रहने छ ।

(छ) उक्त कार्यक्षेत्रमा रहेका समान प्रकृतिका संस्थाहरूको संख्या :-

अनुमानित ३०/३५ वटा समाज प्रकृतिका संस्थाहरु यस कार्यक्षेत्रमा दर्ता देखिए पनि सक्रिय रुपमा लगभग २५/३० वटा सुन्नमा आएको पाइन्छ । प्रस्तावित संस्थाको कार्यक्षेत्र वरिपरि यस किसिमका कुनै पनि सक्रिय संस्थाहरु नभएको देखिन्छ ।

(ज) स्थापना भईसकेका समान प्रकृतिका संस्थाहरुमा संलग्न हुन नसकिने कारण :-

मानिस पृथ्वीको सर्वोत्कृष्ट उत्पत्ति भएकै कारण सदैव अरुभन्दा फरक शैली र सफलता अनुग्रहण गर्ने लालच हुन्छ । निश्चय नै आफ्नो संस्था स्थापना गरेर समाजलाई नयाँ गोरेटो तर्फ उन्मुख गराउन नयाँ दिशा निर्देशनको खाँचो पर्दछ । तसर्थ अरुले निर्माण गरेका प्रतिवद्धताभन्दा स्वयं श्रृजना गरेका नव विचार पस्केर निर्विरोध रुपमा सामाजिक रथलाई गन्तव्यमा पुऱ्याउने हेतुले अन्य स्थापना भएका समान प्रकृतिका संस्थाहरुमा संलग्न नभै आफैँ स्वावलम्बी भएर एउटा अग्रगामी संस्थाको स्थापना गर्ने प्रण लिएका छौ ।

(भ) बजार स्वरुप:-

क्षेत्रफल, कार्यक्षेत्र, संभावित खरिदकर्ता, विक्रेता, लक्षित वर्ग, सेवा सुविधा, मूल्य र शुल्कहरुलाई केन्द्रविन्दु बनाएर बजारको स्वरुप निर्धारण गरिएको छ ।

(ज) बजार स्वरुप :-

१. सदस्यहरुबाट स्वीकृत नीति अनुसार बचत संकलन गर्ने । सदस्यहरुलाई स्वीकृत नीति अनुसार ऋण लगानी गर्ने । सहकारी ऐनको दफा २३ (१) बमोजिम संस्थाको शेयर विक्री गर्ने,
२. सहकारी ऐन, नियमावली र विनियमको अधीनमा रही अन्य संघ-संस्थाबाट ऋण लिने सहकारीता वारे सदस्यहरुको चेतना जगाउने क्रियाकलाप संचालन गर्ने । सदस्यहरुलाई सीपमूलक तालिमको अवसर प्रदान गरी व्यावसायिक सिप अभिवृद्धि गर्ने ।
३. शिक्षा, स्वास्थ्य, आवास, यातायात, कृषि, उद्योग व्यापार लगायतका विभिन्न क्षेत्रमा कार्यक्रम तय गरी तत्सम्बन्धी काममा सदस्यहरुलाई व्यक्तिगत वा सामुहिक रुपमा ऋण प्रवाह गर्ने । सदस्यहरुलाई दैनिक जीवनमा आवश्यक पर्ने विविध कामहरुमा न्यूनतम सेवा शुल्क लिई वा नलिई सेवा पुऱ्याउने ।
४. सदस्यहरुलाई सूचना प्रवाह गरी व्यावसायिक ज्ञान र अवसरमा पहुँच बढाउने काम गर्ने । आफ्ना सदस्यहरुलाई सानातिना जोखिमबाट त्राण दिन सदस्यहरुको सामुहिक सहयोग उपलब्ध गराउने संस्थागत प्रबन्ध गर्ने । कारोवारको मुनाफाबाट केही अंश छुट्टाई सदस्यहरु एवं तिनका परिवारका सदस्यहरुलाई रचनात्मक कार्यमा उत्प्रेरित गर्ने खालका कार्यक्रम संचालन गर्ने ।

(ट) संस्थाको संस्थागत विकासका स्पष्ट आधारहरु :-

एकता नै बल हो र संगठन नै शक्ति हो । संस्थागत विकासका लागि एकबद्ध भएर जुटेका कर्मठ युवाहरु सक्रिय, अनुभवि र सहयोग सदस्यहरु पनि संस्थागत विकासका स्पष्ट आधारहरु हुन । यसवाहेक संस्थाले समयसापेक्षित गर्ने लगानी र त्यसबाट प्राप्त हुने लाभशले नै संस्थाको विकासलाई आधारित गराउने छ ।

श्री बचत तथा ऋण सहकारी संस्थाको
कार्ययोजना

सहकारी संस्थाको नाम :- श्री बचत तथा ऋण सहकारी संस्था लि.

सहकारी संस्थाको ठेगाना :- ।

क. उद्देश्य: विनियममा उल्लेख भएअनुसार ।

ख. कार्यहरु विनियममा उल्लेख भएअनुसार ।

(ग) उपर्युक्त कार्यहरुको लागि आवश्यक पूँजी :-

१. स्थीर पूँजी :

जग्गा र भवन	रु.	
मेशिनरी औजार	रु.	२,५०,०००।
फर्निचर	रु.	३,५०,०००।
अन्य सामान खुलाउने.....		
क) कम्प्यूटर	रु.	१,५०,०००।
ख) कार्पेट	रु.	१,५०,०००।
ग) फोटो कपी मेशिन	रु.	१,००,०००।
घ) फक्स मेशिन	रु.	३०,०००।

कूल स्थीर पूँजी रु. १०,३०,०००।

२. चालू पूँजी :

व्यावसाय लगानी एवं अन्य लगानी बिक्रीका लागि उपभोग्य वस्तु (लागत मूल्य).....	रु.	
ऋण लगानी (सदस्यहरुमा)	रु.	७०,००,०००।
बैंक जम्मा	रु.	१०,००,०००।
नगद	रु.	५,००,०००।
	जम्मा रु.	८५,००,०००।

(घ) पूँजीको श्रोत र रकम :-

१. शेयर पूँजी	रु.	२५,००,०००।
२. बैंक ऋण	रु.	
३. आन्तरिक पूँजी प्रवाह (संकलित बचत, नाफा र जगेडा कोष).....	रु...	३,००,०००।
४. सदस्यबाट प्राप्त निक्षेप र बचत	रु.	४५,००,०००।
५. अन्य खुलाउने	रु.	
क. प्रवेश शुल्क	रु.	३५,०००।
ख. विविध	रु.	१,६५,०००।
	जम्मा रु.	८५,००,०००।

(ङ). संस्थाको आय :-

१. कमिशन (सामान बिक्रीबाट)	रु.	
----------------------------	-----	--

२. लाभ - उत्पादित बस्तुको बिक्रीबाट लागत मूल्य कटाई बाँकी)	रु.
३. ऋण लगानीबाट प्राप्त व्याज	रु. ८,४०,०००।
४ उप उत्पादन बिक्रीबाट	रु.
५. प्रवेश शुल्क	रु. २५,०००।
६. अन्य विविध	रु. १,७५,०००।
	जम्मा रु. १०,४०,०००।

(च) खर्चहरू :-

१. तलव + भत्ता	रु. २,५०,०००।
२. मसलन्द + प्रशासनिक खर्च	रु. ५०,०००।
३. बैंकको व्याज	रु.
४. निक्षेप व्याज	रु. १,२०,०००।
५. सम्पत्तिको ह्रास कट्टी	रु. ५०,०००।
६. मर्मत संभार	रु. ५,०००।
७. ले. प. शुल्क	रु. ५,०००।
८. अन्य क. घर भाडा	रु. १,५०,०००।
ख. टेलिफोन	रु. १२,०००।
ग. विद्युत	रु. १२,०००।
घ. इन्धन	रु.
ड. विविध	रु. १,००,०००।
	जम्मा रु. ७,५४,०००।

(छ) खुद आय (बचत):-

१. आय	रु. १०,४०,०००।
२. व्यय	रु. ७,५४,०००।
३. बचत	रु. २,८६,०००।
	खुद बचत रु. २,८६,०००।

(ज) प्रतिशत

१. कूल लगानीमा आय प्रतिशत
२. कूल शेयर पूँजीमा आय प्रतिशत

..... बचत तथा ऋण सहकारी संस्था लि.को तदर्थ संचालकहरुको विस्तृत विवरण

क्र. सं.	बाजेको नाम	बाबु/पत्नीको नाम	संचालकको नाम	पद	शैक्षिक योग्यता	सम्पर्क ठेगाना/फो.नं.	फोटो र फोटोमा पर्ने गरि दस्तखत
१							
२							
३							
४							
५							
६							
७							